יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT
פרייז 15 גראשען
היינט 10 זייטען
נייער פאלקסבלאט
№ 231 | Łódź, Niedziela, 8 października 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, י״ח תשרי תרצ״ד | № 231
Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

2 אראבער פערמשפט צום טויט
פאר ערמארדען דעם יודישען קאלאניסט יאקאבי מיט זיין זוהן

ירושלים, 7 (יט״א טעלעגראפיש) דאס געריכט האט ארויסגעטראגען אנ׳אורטייל אין פראצעס געגען די 5 אראבער, וואס זיי זענען בעשולדיגט געווארען אין אויספיהרען דעם מארד איבער דעם יודישען קאלאניסט פון דער קאלאניע נהלל, יאקאבי און זיין זוהן.

2 אראבער זענען פערמשפט געווארען צום טויט, 3 זענען צוליב מאנגעל אין בעווייזען — בעפרייט געווארען.

די נאצ.-סאציאליסטישע פארטיי אין טשעכיע איז פונאנדערגעלאזען געווארען דורך דער רעגירונג

מאראווסקא אסטראווא 2 (ספ. טעל.) די טשעכישע רעגירונג האט פערעפענטליכט א דעקרעט, וועלכער פערווערט די עקזיסטענץ פון נאציאנאל-סאציאליסטישע ארגאניזאציעס אויפן גאנצען שטח פון מעהרען. 19 ארגאניזאציעס זענען פונאנדערגעלאזט געווארען. ס׳זענען דורכגעפיהרט געווארען פיל רעוויזיעס אין די הייזער. ס׳איז אויך קאנפיסקירט געווארען דער פערמעגען פון אלע ארגאניזאציעס, בעזונדער פיל קאמפראמיטירענדיגען מאטעריאל האט מען געפונען אין טשעכישען שלעזיע, אין בעהימען און האריין, אין מאראווסקא אסטראוואדא האבען די האקענקרייצלער פערברענט זייער פיל קאמפ ראמיטירענדיגען מאטעריאל.

ס׳זענען ארעסטירט געווארען דער פרעזעס פון פערבאנד דער סוחר יאקאטש, דער לעהרער פון א דייטשער גימנאזיע פאטשניידער און נאך פיל פערזאנען.

די זיכערהייט מאכט האט פעראָרדענט צו ארעסטירען די דעפוטאטען פון דער נאציאנאל-סאציאליסטישער פארטיי קאספיר, יונג און שובערט. דער דעפוטאט קרעבס איז ענטלאפען נעכטן אוועק קיין דייטשלאנד.

פאלקס-שולען
און שול פאר האנדעל
„בית-יעקב"
לאדז, שרודמיעסקא 32
טעל. 170-28

א בשורה טובה פאר ארטאדאקסישע עלטערן!
תיכף נאך סוכות עפענען מיר אי״ה אויף
1) א פרעבעל-שול
פאר קינדער פון 4–6 יאהר. איינגעריכטעט אין א ניי לאקאל מיט אלע מכשירים, וואס זענען נויטיג פאר אזא שול. אין דער פרעבעל-שול געפינט זיך אויך א פיאנינא. די פרעבעל-שולע ווערט געפיהרט דורך אנ׳ערשטקלאסיגער דיפלאמירטער פרעבליסטין.
2) אווענד-קורסען פאר לימודי קודש
פאר קינדער, וואס האבען געענדיגט אונזערע פאלקס-שולען, און אויך פאר די, וואס בע[illegible] [illegible]
כען אנדערע שולען און ווילען זיך גלייכצייטיג לערנען יודישע לימודים, ווערען איינגעארדענט קורסען פאר לימודי קודש ווי חומש, נביאים, תפלה, יודישע געשיכטע, לשון-הקודש, יודיש א.ד.ג. צו די קורסען זענען ספעציעל אנגאזשירט געווארען ערשטקלאסיגע לערן-קרעפטן. די פרייזען — ביליגע. די לייטונג [illegible]

3 דאס לאנגיעריגע בעקאנטע און רעיעלע 3
טוך און קארט-געשעפט
Herman WŁOSKI
(עקזיסטירט פון 1910)
לאדז, נאוואמיעסקא 3, טעל. 114-92
פראנט 2-טער שטאק
בעזיצט אויף לאגער צום הערבסט און ווינטער-סעזאן דעם גרעסטען און שענסטען אויסוואהל פון די
ביליגסטע הערען און דאמען-שטאפען
אין זעמטליכע פארבען און מוסטערן פון ענגלישע, ביליצער, טאמאשאווער סחורות א.א. בענויע פאבריק-פרייזן!
3 געדענקט די אדרעס! קומט און איבערציינגט אייך! 3

Dr. med.
Szymon Grinberg
פילסודסקיעגא 55, טעל. 168-58
צוריקגעקעהרט
אויפנאהמס-שעה׳ן פון 3 ביז 6 נאכם.

Dr. J. SCHORR
באדע-ארצט אין איוואניטש
צוריקגעקעהרט
ארדינירט אין הארץ-קראנקהייטען
אין לאדז, נאנסקא 11, טעל. 226-85
פון 4–7 נאכם.

די נייעסטע מאדעלן שיך
פון די עלעגאנטסטע
אין א רייכען אויסוואהל בעקומט איהר נור ביי
A. Ogórek
ŁÓDŹ, ZAWADZKA 11.

שיימלען
צו בעקומען
קערש,
סטווערוואַ 15

פאר
גאלד, בריליאנטען
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

גאנץ לאדז ווייס,
אז די ביליגסטע קוועלע
פון די עלעגאנטסטע

הערען-דאמען-קינדער
שיך
איז נור ביי דער גוט-בעקאנטער פירמע
פ. קירשטיין
לאדז, 8 פאמארסקא 8
וועלכע בעזיצט צום בעפארשטעהענדען הערבסט און ווינטער-סעזאן דעם גרעסטען אויסוואהל פון די שענסטע און עלעגאנטסטע
שיך צו קריזיס-פרייזען! קומט און איבערציינגט אייך!
אייגענע אויסארבייטונג! רעעלע בעהאנדלונג!
בעמערקונג: מיר בעזיצען א ספעציעלען לאגער פון דולבאקס-שיך (צום גליטשען)

גרעסטער אויסוואהל ביי
Szczęśliwy
— פון —
מענער-רעשטען
אויף אנציגער און פאלטענס, ביליצער, טאמאשאווער א. א. פון די בעסטע קוואליטעטן מאדערנסטע מוסטערן, צו די ביליגסטע פרייזען.
יעדער קויפער בעקומט ראבאט.
קומט און איבערציינגט אייך!
5 נאוואמיעסקא 5
ביי R. Szczęśliwy
פראנט 2-טער שטאק
געדענקט דעם אדרעס.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער שווערגעטראפענער פאמיליע גראסבארט צוליב׳ן טויט פון זייער אומפערגעסליכען מאן און פאטער, וויצע-פרעזעס פון פערמיטלער-פערבאנד, פיעטריקאווער 69
נ״ע לייזער מענדעל
זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג און מיטגלידער פון פערמיטלער-פערבאנד פיעטריקאווער 69.

אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער מיטגליד יודעל וואלינסקי צוליב׳ן פריהצייטיגען טויט פון זיין זוהן
יהושע נ״ע
די פערוואלטונג פון דאמען-שניידער-סעקציע ביים צענטראלען האנדו.-קלוב א״ו לאדז.

פרייטאג, דעם 2-טען טאג סוכות, ט״ז תשרי איז נאך קורצע שווערע ליידען געשטארבען אונזער לאנגיעהריגער מיטגליד נ״ע
לייבוש ראזענשיין
אלע מיטגלידער פון דער „חברה גדולת בחורים" ווערען אויפגעפאדערט זיך צו בעטייליגען אין דער לויה היינט פינקטליך 12 א זייגער פון טרויער-הויז פולנאצנא 25.
די גבאים.

אפמאך מיט דער דייטשער רעגירונג

וועגן דער אויסוואנדערונג פון דייטשע יודען קיין א״י

ג ע נ ף, 7. (יט״א טעלעגראפיש) ארמסביי גאר
האט אפגעגעבען אן׳ערקלערונג וועגען די אונטער־
האנדלונגען מיט דער דייטשער רעגירונג די דייטשע
יודען בעקומען טויזענד סערטיפיקאטען און יעדער
יודישער אויסוואנדערער פון דייטשלאנד וועט האר
בען רעכט מיטצונעמען 1000 פונט.
ס׳שיינט אבער, אז די דייטשע יודען וואס וועד
לען ארויספאהרען קיין ארץ־ישראל וועט דער־
לויבט ווערען מיטצונעמען זייער גאנץ פארמעגען.

שארפע רעדעס אויף דער זעקסטער קאמיסיע פון פעלקער־בונד וועגען דער לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד

זשענעווע (יט״א) אויף דער זיצונג פון
דער זעקסטער קאמיסיע פון פעלקער־בונד איז
פארגעקומען א ווייטערע דעבאטע וועגען זיכערען
די יודען אין דייטשלאנד מינדערהייטס־רעכט.

דער ערשטער האט גענומען דאס ווארט דער
פארשטעהער פון ענגלאנד אין דער זעקסטער קא־
מיסיע ארמבסביי גאר, וועמענס רעדע עס האט
ארויסגערופען גרויס אנזעהען. דער רעדנער פאר־
עמידירט מיט׳ן דייטשען שטאנדפונקט, אז די יודען
אין דייטשלאנד בילדען נישט קיין מינדערהייט. די
יודען, האט ערקלערט ארמבסביי גאר זענען א ראר
סען־מינדערהייט. אלע יודען פון דער וועלט זענען
מיט זיך פערבונדען דורך אנגעהעריגקייט צו זייער
ראסע. דער גרויסער ענגלישער שטאטסמאן ד׳איזר
ראעלי האט ארמבסביי גאר אויסגעפיהרט, איז גע־
ווען שטאלץ פון זיין צוגעהעריגקייט צו דער יו־
דישער ראסע. די יודען אין אלע לענדער אהן אויס־
נאהם מוזען האבען גלייכבערעכטיגונג און גע־
רעכטע בעהאנדלונג.

צום סוף פון זיין רעדע פאדערט ראמבסביי
גאר, אז דער פעלקער־בונד זאל נאכאמאל פייערליך
בעשטעטיגען די רעזאלוציע פון 1922, לויט וועל־
כער די מינדערהייטס־רעכט דארפען רעספעקטירט
ווערען אויך דורך די מלוכות, וואס האבען נישט
אונטערגעשריבען דעם מינדערהייטס־טראקטאט.

דער גריך פראנגוליעס, וועלכער רעפרעזענ־
טירט אין פעלקער־בונד די רעפובליק האאיטי ער־
קלערט, אז די איינלייטונג פון פאלעסטינא־מאנדאט,
וועלכע איז סאנקציאנירט געווארען דורך אלע מלו־
כות, וואס געהערען צום פעלקערבונד, פערפליכ־
טעט די דאזיגע מלוכות צו געבען די יודען אין
זייערע לענדער פולע גלייכבערעכטיגונג.

50 ביז 60 טויזענט פליטים פון דייטשלאנד, ביים פעלקער־בונד געוועהלט א סוב־קאמיסיע פאר די ענינים פון די דייטשע פליטים

זשענעווע (יט״א) אויף דער זיצונג פון
דער צווייטער קאמיסיע ביים פעלקערבונד, האט
דער האלענדישער פארשטעהער גרעף פארגע
לעגט שאפען ביים פעלקערבונד אן אפאראט פאר די
ענינים פון די פליטים פון דייטשלאנד. דער רעדנער
שאצט די צאהל פליטים פון דייטשלאנד אויף 50
ביז 60 טויזענד, וועלכע דארפען פערטיילט ווער־
דען אין פערשידענע לענדער. דער רעדנער ווייזט
אויך אן אויף דער בעדייטונג צו פערגרעסערען די יו־
דישע איינוואנדערונג קיין א״י. די נויטיגע פאנדען
פאר דער יודישער עמיגראציע קיין א״י דארפען בע־
קומען ווערען פון יודישע און אנדערע ארגאניזאצ
יעס. דער פעלקער־בונד וועט דעקען די אדמיניסטרא
טיווע הוצאות פון דעם געשאפענעם אפאראט. צום
סוף פון זיין רעדע לייגט פאר ה׳ גרעף צו וועהלען
א ספעציעלע סוב־קאמיסיע פאר דער דאזיגער
פראגע.

דער פארטרעטער פון דייטשלאנד ערקלערט,
אז די דייטשע רעגירונג האלט, אז דער דאזיגער
פראבלעם געהערט נישט צו די אויפגאבען פון
פעלקערבונד. ווען אבער די מלוכות, וואס זענען
מעאינטערעסירט אין די פליטים־פראגע, ווילען די
דאזיגע פראגע רעגולירען מיט דער הילף פון
פעלקערבונד וועלע זיך די פארשטעהער פון דייטש־
לאנד נישט בעטייליגען אין דער דיסקוסיע.

עס נעמען דאן דאס ווארט די פארשטעהער
פון טשעכאסלאוואקיי, פוילען, שפאניען, דענע־
מארק, פארטוגאל, ענגלאנד, וועלכע אונטערשטי־
צען דעם פארשלאג פון האלענדער גרעף.

דער פארשטעהער פון שפאניען האט פארגע־
לעגט, אז אין דער רעזאלוציע זאל אויסדריקליך
ווערען אנגעוויזען פאלעסטינא אלס איינוואנדערונגס
לאנד פאר די יודישע פליטים פון דייטשלאנד.

דער פארשטעהער פון ענגלאנד האט געבעטען
איבערגעבען דעם פארשלאג פון שכאנישען פאר־
שטעהער אין דער סוב־קאמיסיע, וועלכע דארף
געשאפען ווערען לויט׳ן פארשלאג פון האלענדער
גרעף.

חוצפה׳דיגע ערקלערונג פון פאן קעלער

זשענעווע (יט״א) דער פארשטעהער פון
טשעכאסלאוואקיי אין דער 6־טער קאמיסיע פון פעל
קערבונד מינּיסטער בענעש האט אין זיין רעדע, פאר־
טעמידירענדיג מיט׳ן שטאנדפונקט פון פאן קעלער
ערקלערט, אז אויפ׳ן גרונד פון די מינדערהייט־
טראקטאטען ווערען די יודען בעטראכט אלס א רע־
ליגיעזע ראסען־מינדערהייט. אויך אין דער פראקטיק
פון פעלקערבונד זענען די יודען שטענדיג בעהאנ־
דעלט געווארען אלס א ראסען־מינדערהייט.

דער פארשטעהער פון דייטשלאנד פאן קעלער
האט פראטעסטירט געגען דעם, וואס דער פעלקער־
בונד קריטיקירט די לאגע פון די דייטשע יודען און
האט בעטאנט אז ביז איצט איז שטענדיג אויסגע־
מיטען געווארען צו בעהרען קאנקרעטע פראגען.
די בערנהיים־פעטיציע, ערקלערט פאן קעלער, איז
דעם 6־טען יוני שוין געווארען ערלעדיגט דורכ׳ן
ראט פון פעלקערבונד. דייטשלאנד האט צוגעשטעלט
א ראפארט וועגען די מאסנאמען, וואס זענען אנגע־
נומען געווארען כדי צוריקשטעלען די רעכט פון
די יודען אין אויבערשלעזיען אין הסכם מיט דער
פויליש־דייטשער קאנווענץ וועגען אבערשלעזיען.
דעם דאזיגען בעריכט האבען בעקומען אלע מיטגלי
דער פון פעלקער־בונד־ראט.

ענטפערענדיג וועגען דעם ענין בערנגער,
בעטאנט פאן קעלער, אז די גענפער קאנווענץ קאן
אין דעם פאל נישט ווערען אנגעווענדעט לגבי דעם
דייטשען רייך. פאן קעלער קאן נישט צולאזען, אז
דא זאל דיסקוטירט ווערען די דייטשע געזעצגעבונג.
די רעזאלוציע פון 1922 קאן נישט ווערען אנגע־
וועגדעט לגבי די יודען. די יודישע פראגע אין דייט־
טשלאנד איז אן אייגענארטיגעס פראבלעם. דייטש
לאנד האט שוין ערקלערט פאר דער וועלט איהר
שטאנדפונקט וועגען דער יודען־פראגע און האלט
נישט פאר נויטיג דאס דא נאכאמאל איבערצוחזרן.

נאך דער רעדע פון פאן קעלער, איז דער
פארשטעהער פון פינלאנד האלסטי אויסגעוועהלט
געווארען אלס בעריכטס־אבגעבער פון דער דאזיגער
פראגע.

ג ע נ ף, 7. (ספ. טעל.) די היינטיגע דיסקוסיע
אין דער זעקסטער קאמיסיע האט זיך פערענדיגט
מיט א רעזאלוציע, וועלכע דערמאהנט דעם אויפ־

קלאנג־קינא־טעאטער
ZACHETA
זגערזשער 26
פראכטפולער יום־טוב־פראגראם!
פילם פון דער פוילישער פראדוקציע
א. נ.
יעדן איז ערלויבט צו ליבען
אין די הויפט־ראלען:
Dymsza, Maszynski,
Zieminska, Zielinska.
אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4.30 נ״מ
שבת און זונטאג—12.30 א זייגער בייטאג

ערשטער מיליאן ☜
אויף נומער 61.415
ווי אויך 225.000 זל. אויף נומער 5.351 — 100.000 זל. אויף נומער 107462.
100.000 „ „ 112612 — 75.000 „ „ 33.687
(פינף און זיבעציג טויזענד זל.)
ווי אויך א גרויסע צאהל געווינסען צו 20.000, 15.000, 10.000 זל. א.א.וו.
זענען געפאלען אין דער גליקליכער קאלעקטור
W. KAFTAL i S-ka
Łódź, Piotrkowska 54
Centrala KATOWICE ◆◆◆◆◆◆ P.K.O. Nr. 304-761.
אלע שפילען טאקע ביי קאפטאל׳ן
לאסען צו דער 1 קלאס פון דער 28 לאטעריע זענען שוין צו בעקומען.
צוליב דער ענדערונג פון סיסטעם וועט די ציהונג
פארקומען שוין דעם 19־טען אקטאבער ד. י.
קאפטאל איז דער סינאנים פון גליק!

טראג פון דער פעלקער־ליגע אין יאהר 1922, אז
אלע מלוכהס דארפען שיצען די נאציאנאלע מינ־
דערהייטען, פאר דער רעזאלוציע האבען געשטימט
אלע מלוכות (אויך איטאליע) א חוץ דייטשלאנד.

ג ע נ ף, 7. (ספ. טעל.) אין דער צווייטער קא־
מיסיע האט די דייטשע דעלעגאציע בלוצלונג איינ־
געטראגען א פארשלאג געגען אנטייל פון דער פעל־
קער־ליגע אין דער אקציע פאר די דייטשע פליטים.
די קאמיסיע האט פארגעלעגט, אז ס׳זאל בע־
שטימט ווערען א ספעציעלער הויך־קאמיסאר, וועל־
כער זאל זיך פערנעהמען מיט די ענינים פון די
דייטשע פליטים. דייטשלאנד איז ארויסגעטרעטען
געגען דעם, היות, ווי די בעשלוסען מוזען אנגענו־
מען ווערען דורך דער פעלקער־ליגע איינשטימיג
האט דייטשלאנד געשטערט דאס בעשטימען פון א
הויך־קאמיסאר, אויפ׳ן פארשלאג פון שווייצארישען
דעלעגאט איז די דיסקוסיע אפגעלעגט געווארען
ביז דינסטאג.

ווייטערדיגער גאנג פון לייפציגער פראצעס

וואן דער ליבע ווערט בעשריצט מיט מארפין און קאקאאין

ל יי פ צ י ג, 7. (ספ. טעל.) — דער 11. טאג
פון פראצעס וועגען אונטערצינדען דעם רייכסטאג
איז פול מיט דראסטישע מאמענטען.

טארגלער גיט ווייטערדיגע דערקלערונגען וועגען
געגען דעם, וואו ער האט פערברענגט די נאכט פון
דער שרפה. ער איז געווען אין סטאביצקיס רעסטא
ראן ביז 2 ביינאכט און דערנאך איז ער אוועק
בעכטיגען צו קוהנען. ער איז פון דארט ארויס 9
אינדערפריה און איז צוזאמען מיט׳ן אדוואקאט
ראזענפעלד אוועק אין פאליציי־פרעזידיום, כדי
אויפ׳ן ארט צו פראטעסטירען געגען דער רכילות־
דיגער קאמפאניע פון דער פרעסע, וועלכע בע־
שולדיגט איהם און די קאמוניסטישע פארטיי אין
אונטערצינדען דעם רייכסטאג. טארגלער שטרייכט
אונטער בעזונדער דעם פאקט, וואס ער האט זיך
פרייוויליג צוגעשטעלט צו דער פאליציי, האט סיי
דער פראקוראר, סיי די פרעסע באנאטעלידירען.

עס ענטשטייט א פאלעמיק צווישען טארגלער
און פראקוראר וועגען די סיבות, צוליב וועלכע טארג
לער האט גענעכטיגט ביי קוהנען. די פאלעמיק ענ־
דיגט זיך לטובת טארגלער׳ן.

די דייטשע פרעסע איז מודיע, אז דער פיר
טער טייל פון פראצעס וועט ענדגילטיג פערענ־
דיגט ווערען שבת דעם 7. ה. ח. דער ווייטערדיגער
המשך פון פראצעס וועט זיך אנהויבען דעם 10.
אין בערלין אין בנין פון רייכסטאג.

אין די קרייזען פון די היטלערישע געגנער
דערצעהלט מען אפען, אז וואן־דערליבע ווערט גע־
שפייזט מיט קאקאאין און מארפין, אז ער זאל
אפגעשוואכט און שלעפעריג ווערען, אין צוזאמענ־
האנג מיט׳ן פערשפרייטען אזעלכע קלאנגען זענען
אין דייטשע שטעט ארעסטירט געווארען 500 פערזאן

סאוויעטיש־מאנדזשורישע מלחמה

איז א פראגע פון שעה׳ן

ה ע ל ז י נ ג פ א ר ס, 7 (ספ. טעל.)
די היגע צייטונגען ברענגען ידיעות פון כאר־
בין וועגען דער דראהענדער סיטואציע אויפ׳ן ווייר
טען מזרח און די וואקסענדע אנגעשטרענגטע בע־
ציהונגען צווישען די סאוויעטען און מאנדזשוריען.

צו די מאנדזשורישע גרעניצען קומען אהן
אויפהער מיליטערישע צוגען פון די סאוויעטען.

אויף דער טאמע מאנדזשורישער גרעניץ זענען
קאנצענטרירט 10 דיוויזיעס, 200 טאנקען און
300 עראפלאנען.

אלס הויפט־אנפיהרער איז בעשטימט געווא־
רען דער סאוויעטישער גענעראל־קאנסול מיעלני־
קאוו, לויט די פינלענדישע צייטונגען דארף מען
יעדע מינוט ערווארטען א בעוואפענטען צוזאמענ־
שטויס.

מ א ס ק ו ו א, 7 (ספ. טעל.)
די סאוויעטישע פרעסע מעלדעט, אז די יאפ־
פאניש־מאנדזשורישע מאכט האט ארויסגעפיהרט א
רעוויזיע אין די ביורא׳ן פון דער אונזערישער
באהן, וואו ס׳ארבייטען סאוויעטישע בעאמטע.
ס׳זענען צוגענומען געווארען פיל דאקומענטען.
דער סאוויעטישער גענעראל־קאנסול האט צוליב
דעם אפגעגעבען א שארפע פראטעסט־נאטע.

די נאציאנאלע הלוואה האט געגעבען 320 מיליאן זלאטעס

בירגער־קאמיטעטען וועלען ווייטער זיין טעטיג

וו א ר ש א, 7 (טעלעפאניש)
די נאציאנאלע הלוואה האט געגעבען אנ׳
ערך 320 מיליאן זלאטיס. מזומן איז אריינגעפאלען
64 מיליאן זלאטיס, צוליב דעם וואס פיל באנקען
און אינסטיטוציעס האבען נישט גענומען קיין
ראטעס נאר איינגעצאהלט דאס גאנצע געלד מיט
אמאל.

די בירגער קאמיטעטען וועלען נישט אויפ
הערען צו ארבייטען נאר וועלען ווייטער פיהרען
זייער טעטיגקייט ביז ס׳וועט נישט איינגעצאהלט
ווערען די לעצטע ראטע, דאס געלד פון דער
הלוואה וועט גהען אויף דעקען דעם ביודזשעט,
א געוויסע סומע איז אויך בעשטימט געווארען
אויף רעסטאורירען די יאגעלאנער ביבליאטעק.

בעקאנטמאכונג.
דערמיט מאך איך בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט. אז מיין איבעראל בעקאנטע און רעעל היטען־געשעפט א. נ.
„KURJER KAPELUSZNICZY”
15 פאלודניאווא 15
עמפפעהלט צום הערבסט־ און ווינטער־סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון די עלעגאנטסטע מענער־היטען לויט די נייעסטע פאסאנען און קאלירען | בעמערקונג: צוליב דער קריטישער צייט ווערט פערקויפט מיט 30% ביליגער ווי איבעראל
זעמטליכע רעפעראטורען און פאסאנירען ווערען אויסגעפיהרט שנעל, גוט, רעעל און ביליג.

נייער פאלקסבלאט | # דאס לאדזער לעבען | נייער פאלקסבלאט

זונטאג 8 אקטאבער — יח תשרי תרצ"ג
זון-אויפגאנג 5.39
זון-אונטערגאנג 5.10

אפקלאנגען פון די כול-גאנישע אנפאלען אויף יודען אין סטאשיץ-פארק

געריכט אפגעווארפען די בעשולדיגונג געגען דעם יודישען יונגערמאן אברהם פיינער

אין קרייז-געריכט האט זיך ערב-סוכות אפגעשפילט דער עפילאג פון די כוליגאנישע אנפאלען אויף יודען אין סטאשיץ-פארק, בעת וועלכע פיל יודען זענען צעשלאגען געווארען.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק זענען געזעסען דער יודישער יונגערמאן אברהם מיכאל פיינער (6-טע שטעפען 14), וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען, אז ער האט אין סטאשיץ-פארק אנטייל גענומען אין א קאמוניסטישער פערזאמלונג, און אז ער האט געמאכט אויסרופען פאר סאוויעט-רוסלאנד.

די כוליגאנישע אנפאלען אויף יודען אין סטאשיץ-פארק, זענען פארגעקומען אין יוני ד. י. א מתנה גאסטען-יונגען האט זיך מיט א הורא געלאזען אויף די שפאצירענדע יודען און מוראדיג צעשלאגען.

אויפ'ן ארט איז באלד אנגעקומען פאליציי, און 17 מאן ארעסטירט. צווישען די ארעסטירטע האט זיך אויך געפונען אברהם מיכאל פיינער.

אויף דער געריכט-זיצונג, האט פיינער ערקלערט, אז אין פארק זענען פארגעקומען אנפאלען אויף יודען. די כוליגאנעס האבען דאן געשריגען: „הייל היטלער" און „שלאגט די יודען"!

פיינער האט זיך געלאזט לויפען צום טויער, כדי צו מעלדען דעם וואך-פאליציאנט. פלוצלינג איז פון אונטער דער ערד, אויסגעוואקסען אן „עדות", וועלכער האט „אליין געהערט", ווי פיינער האט בעליידיגט די רעגירונג, און אז ער האט געמאכט אויסרופען פאר סאוויעטן רוסלאנד, און דעריבער דארף מען איהם ארעסטירען. אויפ'ן סמך פון דעם עדות'ס זאגען, איז פיינער ארעסטירט געווארען. אויף דער געריכטס-פערהאנדלונג האט זיך פיינער נישט אנערקענט צו דער בעשולדיגונג.

דער עדות פון דער בעשולדיגונג, דערזשינסקי, האט ערקלערט, אז אין פארק האט ער געזעהען פיינער'ן צווישען א גרופע יונגעלייט, ער האט אבער נישט געהערט, אז ער זאל האבען געמאכט קאמוניסטישע אויסרופען. ער האט נאר געהערט אן אויסגעשריי „זאל לעבען!"

די עדות פון דער פערטיידיגונג: עפשטיין, בירנבוים, וויינבערג און די ברידער אקערמאן זענען אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען געווען ארעסטירט, און בעפרייט געווארען. זיי האבען ערקלערט, אז אין פארק זענען פארגעקומען אנטיסעמיטישע אנפאלען. דער עדות וויינבערג גיט איבער, אז ער אליין איז שווער פערוואונדעט געווארען מיט א שטיין אין קאפ. פיינער'ן קענען זיי נישט, זיי האבען איהם נאר געזעהען אין פארק. קיין שום אויסרופען האט פיינער נישט געמאכט, און האט נישט גענומען קיין אנטייל אין די געשלעגען.

נאכ'ן אויסהערען די רעדעס פון פראקוראר און פערטיידיגער אדוו. י. גאלדבערג, האט דאס געריכט פיינער'ן בעפרייט.

גרויסער פאליטישער פראצעס אין לאדז

אנגעקלאגטער איז קאמוניסטישער טעטיגקייט צייכענט אין תפיסה די נאציאנאלע הלוואה

פערגאנגענעם דאנערשטאג, האט זיך אין קרייז געריכט אנגעהויבען דער גרויסער קאמוניסטישער פראצעס. אויף דער בעשולדיגונגס-באנק זיצען 13 פערזאן; וואלף גלאזער, ישראל גרינבלאט, כאסקעל בורשטין, שמואל וויסבראט, ב. זאלצמאן, דוד זאלצמאן, לייזער לאנדא, אנטאן פארעמבסקי, זעליג בראווין, משה טשארנאושיל, רחל מאן און יאנקעל מאנדעלבוים, אלע אנגעקלאגטע ווערען בעשולדיגט אין דרוקען און פערשפרייטען אין מזרח-גאליציען קאמוניסטישע אויפרופען צווישען דער יודישער און אוקראינישער בעפעלקערונג.

די אנגעקלאגטע וועלכע ס'פערטיידיגען די אדוואקאטען: ציממערמאן, קאנטשינסקי, פארעלע א. אנד. אנערקענען זיך נישט צו דער בעשולדיגונג.

דער אנגעקלאגטער זאלצמאן, אין וועמענס וואוינונג ס'איז געפונען געווארען א טייל אויפרופען האט ערקלערט, אז ער האט מיט דער קאמוניסטישער פארטיי קיין שום שייכות נישט, אז די אויפרופען געהערען צו זיינעם א סובלאקאטאר, נישט וויסענדיג מיט וואס דער סובלאקאטאר בעשעפטיגט זיך.

נאכ'ן אויסהערען די בעשולדיגטע, איז דער פראצעס איבערגעריסען געווארען אויף פרייטאג.

דעם צווייטען טאג פון פראצעס, זענען אויסגעהערט געווארען דער אספיראנט ברילאק און דער טורמע נאטשעלניק, פאלאק, וועלכער האט איבערגעגעבען, אז די אנגעקלאגטע: שמואל וויסבראט, ישראל גרינבלאט און בארווין האבען אין דער תפיסה געוואוינט און שטארק מדקדק געווען אויף כשרות, א חוץ דעם, האבען זיי געבעטען, מ'זאל זיי געבען א בעזונדערע צעל, ווייל בקשה איז דערפיהלט געווארען.

ווייטער דערצעהלט דער טורמע-נאטשעלניק, פאלאק, אז דער אנגעקלאגטער וויסבראט, דערוויסענדיג זיך יועגען דער נאציאנאלער הלוואה, האט זיך צו איהם, צום נאטשעלניק, געמאלדען און אונטערגעשריבען א דעקלאראציע.

נאכ'ן אויסהערען די עדות און עקספערטען האט גענומען, א ווארט דער פראקוראר, דרושער וועלכער האט אונטער-געהאלטען די בעשולדיגונג.

נאכ'ן פראקוראר האבען גערעדט די אדוואקאטען: פארעל, קעמפנער, ציממערמאן, וואכטעל, קאנטשינסקי, וואלמאן א. אנד. וועלכע האבען געפאדערט די אנגעקלאגטע צו בעפרייען.

דער פראצעס איז איבערגעריסען געווארען 11 ביינאכט. דער פסק-דין וועט ארויסגעטראגען ווערען מארגען מאנטאג, 11 פארמיטאג.

צו אלע איינוואוינער!

אין דעם קאמף וועגען עקזיסטענץ רופען מיר אלע אנטיילצונעהמען אין דער יעצטיגער מלוכה-לאטעריע!

אינזער לאס קלם דער אנזאגער פון גליק דארף זיין אין דעם בעזיץ פון יעדען בירגער!

ס. יאטקא

פיעטריקאווער 22
פיעטריקאווער 66
פאביאניץ, פל. דאמבר. 3.

איילט זיך אויסצונוצען דאס געלעגענהייט!
די ציהונג איז שוין אין די נאהענטסטע טעג!

לאדז און לאדזער קרייז געצייכענט 25,707,200 זל. אויף דער נאציאנאלער הלוואה

ווי מ'טיילט מיט, האט לאדז און לאדזער קרייז געצייכענט די נאציאנאלע הלוואה (לויט א נאך נישט אפיציעלען בעריכט):

די שטאט לאדז האט געצייכענט א סומע פון 16 844,800 זל.

די לאדזער וואיעוואדזטווע — 6,449,000 זל.

די שטאט לאדז צוזאמען מיט די מלוכה און מיליטער בעאמטע 19,258,200 זל.

די לאדזער וואיעוואדזטווע מיט דער שטאט לאדז (צוזאמען מיט די מלוכה און מיליטער בעאמטע) האבען 109,396 דעקלאראנטען געצייכענט א סומע פון 25,707,200 זל.

* * *

די 4-טע קאמפאניע פון 31 פולק, האט אויסגעקויפט אבליגאציעס פון דער נאציאנאלער הלוואה פאר 150 זל.

* * *

לויט א צייטווייליגער אויסרעכענונג, איז אין גאנצען לאנד געצייכענט געווארען א סומע פון 316,366,350 זל.

וואס מען דארף טון בכדי זיך אויסצוהיטען פון בויך-טיפוס

דער בויך-טיפוס פערשפרייט זיך ווידער אין אונזער שטאט. אבער, ווי לייכט איז, זיך אויסצוהיטען פון דער שווערער, אפט שטערבליכער קראנקהייט!

מ'דארף נאר געדענקען אז:

1) מ'טאר נישט טרינקען רויה וואסער.

2) מ'טאר נישט טרינקען נישט איבערגעקאכטע מילך, ווייל אין וואסער ווי אויך אין מילך קענען זיך געפונען טיפוס-מיקראבען, וועלכע יועיען ביים קאכען פערניכטעט;

3) פרוכטען דארף מען איבערשווענקען אין געקאכט וואסער אדער אפשיילען די הויט, ווייל דארט קענען זיך געפונען טיפוס-מיקראבען;

4) אלע נאהרונגס - פראדוקטען (געבעקס, פלייש, קעז) דארף מען אויסהיטען פון פליגען, ווייל פליגען טוען פונאנדערטראגען דעם טיפוס;

5) פליגען דארף מען פערניכטען מיט אלע מיטלען;

6) מ'דארף נישט קויפען קיין נאהרונגס-פראדוקטען ביי שמוציגע גאסען-הענדלער ווי אויך אין נישט ריינע געוועלבער, ווייל צוזאמען מיט די פראדוקטען קען אהיימגעברענגט ווערען טיפוס-מיקראבען;

7) מ'דארף פערלאנגען פון אלע פערקויפער, איינצופאקען די נאהרונגס-פראדוקטען אין ריין, נישט בעשריבענעם און נישט געדרוקטען פאפיר אדער פערפאקען אין ריינע טיכען.

8) די הענד מוזען געוואשען ווערען פאר יעדען עסען, ווייל אויף די הענד קענען זיך געפונען טיפוס-מיקראבען;

9) מ'דארף נישט בעזוכען קיין וואוינונגען, וואו ס'געפינען זיך טיפוס-קראנקע;

10) מ'דארף זיך לאזען אימפען געגען בויך-טיפוס, וועלכעס בעשטייט אין אראפשלינגען 4 פיגולקעס מיט אימפונג (יעדען טאג, אין פערלויף פון 4 טעג אויפ'ן ניכטערען מאגען איין פיגולקע) די פיגולקעס זענען אבסאלוט נישט שעדליך און פערזיכערען פון קראנק ווערען אויף בויך-טיפוס אין פערלויף פון איין יאהר.

די פיגולקעס קען מען בעקומען אין אלע סאניטאר-אמטען, צום פרייז פון 50 גראשען פאר 4 פיגולקעס.

אדרעס פון די אמטען: 1) באלוטנא 4, 2) פזשעיאזד 86, 3) זשעראמסקי 4, 4) קאפערניקא 19, 5) סאסנאווא 1.

ווען איהר יועט זיך צופאסען צו די אויבען דערמאנטע אנווייזונגען, יועט איהר זיך אויסהיטען פון בויך-טיפוס.

Dr. med. H.LUBICZ

ספעציאליסט פאר ווענערישע און געשלעכטס-קראנק

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.

נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד, זונטאג פון 9—11 בייטאג.

רעגיסטראציע פון יאר-גאנג 1913

(2) מארגען מאנטאג, דעם 9 ד.ח. דארפען זיך צושטעלען צו רעגיסטראציע אין מיליטער-פאליציי-אישען ביורא (פיעטריקאווער 165) די יונגעלייט, וואס וואוינען אויפן שטח פונם 1 פאליציי-קאמיסאריאט אויף די אותיות:

פון A ביז J

און פון 7-טען קאמיסאריאט

S Sz T

די פליכט צוצושטעלען זיך איז אויך חל אויף מענער, וועלכע זענען נישט אפיציעל קיין פוילישע בירגער און קענען נישט דערוויזען, אז זיי זענען בירגער פון אן'אנדער מלוכה, און וואוינען אין לאדז אויף אזויגערופענע „קארטי פאביטו'ס".

ווער ס'וועט זיך נישט מעלדען צו דער רעגיסטראציע אין ענטשפרעכענדען טערמין וועט דעמיניסטראטיוו בעשטראפט ווערען מיט 3000 זל. שטראף אדער 3 חדשים ארעסט.

פון דער פאסט

(א) די פאסט-דירעקציע האט בעקומען א פעראָרדענונג, לויט וועלכער עס ווערט איינגעפיהרט, אז פאסט-אמטען, וואס געפינען זיך ביי טעלעפאנען און טעלעגראפען, וועלכע פונקציאנירען א גאנץ מעת לעת, וועלען אויך אין די זונטאג און די יום-טוב-טעג אננעהמען נישט רעגיסטרירטע פאסט-פאקעטען, און פערקויפען פאסט מארקען.

הכנות צום „אפשפארונגס-טאג"

(2) בידוע, וועט דעם 31 ד.ח. אין גאנצען לאנד, לויט דעם, ווי עס איז געווען אין די פער גאנגענע יאהרען, געפייערט ווערען די „אפשפארונגס-וואך", וועלכע איז געווידמעט דער פאפולאריזאציע פון דער שפארזאמקייט-אידעע, צווישען דער ברייטער געזעלשאפט.

אין שייכות מיט דער דאזיגער „וואך" האט זיך אין לאדז געבילדעט א לאקאלער קאמיטעט, אין וועלכען עס גייען אריין פארשטייער פון דער מלוכה-מאכט, פון דער זעלבסטפערוואלטונג, רעגירונגס-אינסטיטוציעס, גייסטליכע און לעהרערטום.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורנע

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגא 54), ס. בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 164), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשענדזאלניאנא 75).

דעפוטאט ד"ר ראזענבלאט שווער פערוואונדעט

איבערגעפאהרען אין פאריז פון א מאטאציקל

קיין לאדז איז אנגעקומען א ידיעה פון פאריז, אז דארט איז געשעהען אן'אומגליקליכער צופאל מיטן לאדזער דעפוטאט ד"ר ראזענבלאט.

בעת'ן איבערגעהען די גאס, איז ד"ר ראזענבלאט איבערגעפאהרען געווארען פון א מאטאציקל און בעקומען שווערע וואונדען. אין אנ'ערנסטען צושטאנד איז ער אפגעפיהרט געווארען אין א פריוואטער קליניק.

די ידיעה האט אין די לאדזער יודישע געזעלשאפטליכע קרייזען געמאכט א שטארקען רושם. ד"ר ראזענבלאט'ס פרוי, בעקומענדיג די ידיעה, איז באלד ארויסגעפאהרען קיין פאריז.

* * *

נעכטען איז פון ד"ר ראזענבלאט'ס פרוי אנגעקומען א טעלעגראמע, אז דער געזונד-צושטאנד פון ד"ר ראזענבלאט פערבעסערט זיך.

אין שפיטאל וועט ער פערבלייבען 5 טעג.

פער'חתמ'עט אפטייק - געוועלבער

פערקויפט פערבאטענע מעדיקאמענטען און נארקאטיק

דער פאליציי איז לעצטענס אויפמערקזאם געמאכט געווארען, אז אין דער שטאט ווערט פערקויפט פערבאטענע מעדיקאמענטען און נארקאטיק.

נאך א חקירה ודרישה, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די פערבאטענע מעדיקאמענטען און נארקאטיק ווערען פערקויפט אין צוויי אפטייק-געוועלבער. די פאליציי האט דורכגעפיהרט א רעוויזיע אין די געוועלבער פון שימקיעוויטש און שותף (רוג זשעראמסקיעגא און אנדזשעיא) און אין קילטשינסקיס (שרודמיעסקא 38), וואו ס'איז געפונען געווארען א גרויסע צאהל פערבאטענע מעדיקאמענטען און נארקאטיק. די פערבאטענע מעדיקאמענטען און נארקאטיק איז קאנפיסקירט געווארען. די אפטייק-געוועלבער זענען פער'חתמ'עט געווארען.

די אפטייק-געוועלב-בעזיצער זענען צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

„LILIPUT"
באַק-פּראַשעק
דער פֿײַנער
„ליליפּוט"
דער קלײנער
„ליליפּוט"
דער בעסטער
דײַז הוכען
דער גרעסטער
נוצט נור באַק-פּראַשעק
„ליליפּוט"
LILIPUT
Wyrób krajowy.

Zarząd Telefonów Łódzkich
P.A.S.T.
zawiadamia, że poczynając od dnia 1-go b. m. aż do odwołania opłata wstępna na sieci Łódzkiej za przyłączenie nowych telefonów wynosić będzie zamiast dotychczasowych zł. 120.-, względnie zł. 108.-
tylko zł. 65.—
od każdego telefonu.
Zamówienia na telefony przyjmuje Biuro Abonentów P. A. S. T. Al. Kościuszki Nr. 12, w godz. od 8.30 do 16-ej. Informacje telefoniczne Nr. 100-07.

אין דער מעטאַל-אינדוסטריע שטרײַקט מען נאָך

(2) די אַלע ביז-איצטיגע קאָנפערענצען וועגן ליקווידירען דעם שטרײַק אין דער מעטאַל-אינדוסטריע האָבען נישט געבראַכט צו קײן רעזולטאַט, און די סיטואַציע איז אַזוי פערקאָמפּליצירט, אַז עס זעהט זיך דערווײַל נישט קײן אויסגאַנג צו דעם שטרײַק.

אַוועק פֿון זײַערע אַמטען

(2) ווי מיר דערוויסען זיך איז דער וויצע-פּראָקוראָר פֿון 7 ראַיאָן אין לאָדז, יוזעף אָלשעווסקי אָפּגעטראָטען פֿון זײַן אַמט אין דער פּראָקוראַטור.

גלײַכצײַטיג האָט אָנגעמעלדען זײַן פערלאַנג אַרויסצוטרעטען פֿון שטעטישען געריכט דער ריכטער סטאַניסלאַוו טוסטאַנאָווסקי.

אַ וואָך פֿון פּייערלעשער

(2) נעכטען האָבען זיך אין לאָדז אָנגעהויבען די פּייערליכקײטען אין שײַכות מיט דער „פּייערלעשער-וואָך".

די פּייערליכקײטען האָבען זיך אָנגעהויבען מיט אַ „צאַפּ-שטיק" אין דער שטאָט.

הײַנט וועלען אויף אַלע שטאָטישע פּלעצער פֿאָרקומען קאָנצערטען פֿון פּייערלעשער-אָרקעסטערס.

עס וועט אויך הײַנט פֿאָרקויפֿט ווערען אָנצײַכענונגען לטובת די פּייערלעשער.

40 יאָהר געזעלשאַפטליכע אַרבײַט פֿון מאַרשאַל פּילסודסקי

קאָמוניקאַט פֿון אינוואַלידען-פֿעראײַן צו די מיטגלידער

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם יום-טוב פֿון מאַרשאַל פּילסודסקיס 40-יעהריגער געזעלשאַפטליכער טעטיגקײט פֿון וואָס ווערט הײַנט געפײַערט אין לאָדז, פֿאָדערט אויף דער אינוואַלידען-פֿעראײַן גדאַנסקאַ 57 די מיטגלידער צו בעטײליגען זיך אין די פּייערליכקײטען.

דער צוזאַמענטרעף איז הײַנט 8 פֿריה אין לאָקאַל פֿון אינוואַלידען-פֿעראײַן (גדאַנסקאַ 57).

15 בעשולדיגטע אין קאָמוניסטישער טעטיגקײט

בעקומען פֿון 1 ביז 5 יאָהר תּפֿיסה

אין דריטען טאָג פֿון פּראָצעס געגען די 15 בעשולדיגטע אין קאָמוניסטישער טעטיגקײט, האָט דאָס געריכט אַרויסגעטראָגען אַ פּסק-דין, לויט וועלכען ס'זענען פֿערמשפּט געוואָרען: וול. נאַגאַ, רחל פּרענקעל און יעקב לײב ביאַלעק — יעדער צו 2 יאָהר תּפֿיסה, קאַראָל אָפּענהײם, איצעק קאַץ צו 3 יאָהר תּפֿיסה, לעאָן וואַטאַ — 4 יאָהר, משה פֿידלער — 5 יאָהר, בראָניסלאַוו לאַזוקעוויטש, פֿישעל דוד ביאַלעק און אבֿרהם הענעך וויעזשבאָווסקי — צו 1 און אַ האַלב יאָהר, יוסף יצחק הורוויטש — 4 יאָהר, לײב יאַסטשעמבסקי, לודוויק ראַטײַטשעק, לודוויק פֿראַנקאָווסקי און וויקטאָר קוויאַטקאָווסקי — צו 1 יאָהר תּפֿיסה, יענקעל גאָלדמאַן איז צוליב מאַנגעל אין בעווײַזען בעפֿרײַט געוואָרען.

15-יעהריגער יובל פֿון קאַניאָווער שיסער-פּולק

(א) אין שײַכות מיט דעם 15-יאָהריגען יובל פֿון דעם 31-טען קאַניאָווער שיסער-פּולק זענען געכטען פֿאָרגעקומען אַ רײַהע פּייערליכקײטען.

אינדערפֿריה איז פֿאָרגעקומען אַ גאָטעסדינסט אין וועלכער עס האָבען זיך בעטײליגט בעזונדערע מיליטער-דעלעגאַציעס, העכערע מיליטער-לײַט, פֿאָרשטײער פֿון דער אַדמיניסטראַטיווער מאַכט, פֿאָליצײַ, זעלבסטפֿערוואַלטונג א. א. וו.

אין אָוונד איז אין די גאַסען פֿאָרגעקומען אַ צאַפּ-שטיק.

די פּייערליכקײטען, וואָס זענען אַגב אויך פֿערבונדען מיט דער אײַנווײַהונג פֿון אַ פֿאָהן פֿון דער פֿעדעראַציע פֿון רעזערוויסטען-פֿערבאַנד וועלען הײַנט פֿאָרגעזעצט ווערען, און זײ וועלען זײַן פֿערבונדען מיט אַ גרויסער דעפֿילאַדע איבער דער שטאָט.

דער לאָדזשער 31-טער פּולק איז ענטשטאַנען אין יאָהר 1918 און ווערט פֿערעכענט פֿאַר אײנעם פֿון די העלדישסטע פּילקען אין דער פּוילישער אַרמײ, וועלכער האָט זיך אויסגעצײכענט אין קאַמפֿען און צוזאַמענשטויסען. דער 31-טער פּולק איז אויך שטאַרק געליבט געוואָרען פֿון מאַרשאַל פּילסודסקי.

נײַע שול-ביכער

(2) אין שײַכות מיט'ן ווײַטערדיגען עטאַפּ פֿון רעאַליזירען דאָס געזעץ וועגען די ענדערונגען אין שול-בילדונג, וועלען ווערען אין דעם נײַעם שול-יאָהר 1934-35 אײַנגעפֿיהרט ווערען אין דער 3-טער און 6-טער קלאַס פֿון די פֿאָלקס-שולען און אין דער 2-טער גימנאַזיאַל-קלאַס נײַע פּראָגראַמען און דערצו ענטשפּרעכענדע נײַע ביכער.

סימענס פּלאַץ איז פֿערקויפֿט געוואָרען

(אג) ווי מיר דערוויסען זיך איז דאָס ... אויף פּיעטרקאָווער 96, אַזוי גערופֿענער „סימענס פּלאַץ" אין די לעצטע טעג ענדגילטיג פֿערקויפֿט געוואָרען.

געקויפֿט דאָס הויז האָט אַ לעמבערגער סוחר

ד"ר העלער
ספּעצ. פֿאַר הויט און ווענערישע קראַנקהײטען און מענער-שוואַכע
צוריקגעקעהרט
8 טראַאוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פֿון 8–11 און פֿון 4–8 אָוונט.
פֿאַר פֿרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרײַזן

יודיש טעאַטער „פֿילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20
אַרטיסטישע לײַטונג: דוד זײַדערמאַן.
שטורמישער ערפֿאָלג! 1000-ער מענשען געהען אַוועק אָהן בילעטען
בראַוואָ! בראַוואָ! שרײַט דער גאַנצער עולם!
אַלע זענען בעגײַסטערט פֿון די אויפֿטריטען פֿון אונזערע ליבלינגע
חנה לערנער און דוד זײַדערמאַן
אין דער שענסטער אָפּערעטע
אין רבינ'ס הויף
וואונדערבאַרע אויסשטאַטונג!
כאָר! — באַלעט!
25 נומערן געזאַנג און טענץ
מיט'ן אָנטײל פֿון די בעליבטע פּרימאַדאָנע באַדיאַ קאַרעני.
הײַנט, זונטאָג, 9 אָווגוסט — נאָר 1 פֿאָרשטעלונג.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פֿון טעאַטער.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאַס 4, טעל. 216-90
נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע
קראַנקהײטען. מענער-שוואַכע
אויפֿנעהמס-שעה'ן פֿון 8–1 מיטאָג און 5–9 אָוונט

ר. איזראַעל ● דירעקטאָר אַדראַה גאָלד

סענסאַציאָנעל-שפּאַנענדער ראָמאַן פֿון יודישען לעבען

● 61 ●

— דאָס איז אײַער זאַך, האָט קאָמיסאַר באַנעצקי נאָכאַמאָל בעטאָנט, איהר האָט דאָס יעצט נישט איבערצוגעבען דעם אינהאַלט פֿונם בריף וואָס איהר האָט בשעת געשריבען צו דער פֿרוי ראָזען.

— איך בין אַ דזשענטעלמען, האָט לעאָן שוין דרײַסטער געענטפֿערט צוליב דער שטעלונג פֿון קאָמיסאַר מיר האָבען דאָ צו טון מיט אַ פֿרוי און דעריבער בין איך אויס מײַן רעכט נישט צו ענטפֿערען אויף דער דאָזיגער פֿראַגע דאָס איז שוין אַלץ וואָס איהר האָט פֿערלאַנגט פֿון מיר, האָט דאַבּדזשינסקי געוואָלט אַז דער פֿעהער זאָל פֿערענדיגט ווערען.

— נאָך נישט אַלץ, מײַן הער, איך וואָלט נאָך געוואָלט פֿרעגען, צי איהר זענט זיך מודה אַז איהר שטעהט אין אַ קאָנטאַקט מיט די מענשען, וועלכע האָבען אײַך טעלעפֿאָנירט אַז איהר זאָלט אָנשרײַבען דאָס צעטעלע און עס איבערגעבען ווערפֿלען.

דאָבּזשינסקי האָט זיך אויף אַן'אמת דערשראָקען. נאָך דעם אַלעם וואָס ער האָט דאָ ערקלערט, קען נאָך זײַן אַ רייד וועגען דעם אַז מ'זאָל איהם אין עפּעס חושד זײַן?

— אָבער נײן, האָט ער אויפֿגעעגט אויסגעשריגען, איך בין זיך אין גאָרנישט מודה, איהר האָט שלעכט פֿערשטאַנען מײַנע ערקלערונגען.

— נײן, האָט באַנעצקי געענטפֿערט איך האָב דיר שוין נישט שלעכט פֿערשטאַנען, אָבער מיר זענען שטרענג און פּינקטליך, איהר פֿערשטײט, בײַ דעם בעסטען ווילען צו גלויבען אין דעם וואָס איהר זאָגט, בלײַבען דאָך אַזעלכע אונקלאָרקײטען אויף וועלכע איך בין געצוואונגען זיך אָפּצושטעלען...

— דהײַנו, וואָס זענען דאָס פֿאַראַ אונקלאָרקײטען, איך בין גרײט די אויפֿצוקלעהרען אַז עס זאָל נישט בלײַבען קײן שום ספק אין מײַן אונשולד.

— איך פֿערשטעה איהר, ס'איז שוין איצט אָהן שום צווײַפֿעל, אַז דער מאָרד וואָס איז פֿאָרגעקומען אין וואַרשאַווער האָטעל „אײראָפּעיסקי" איבער דעם פֿאַבּריקאַנט ווײַס, איהר ווײסט דאָך געוויס וועגען דעם, שטעהט אין אַן ענגען צוזאַמענהאַנג מיט דעם מאָרד וואָס איז דערציילט געמאַכט פֿאַרגעקומען אין לאָדז איבער קאַזשימיעזש ווערפֿעל, און אפשר האָט דאָס געטון די אײגענע האַנד...

— אמת, איך האָב מיר אויך אַזוי געטראַכט באַלד פֿון אָנהויב אָן...

— פֿאַרוואָס האָט איהר נישט גלײַך געמאָלדען וועגען דעם דער פּאָליצײַ, האָט דער קאָמיסאַר איהם שנעל איבערגעשלאָגען די רייד...

דאָבּזשינסקי איז אַרײַנגעפֿאַלען. אויף דער דאָזיגער פֿראַגע איז געווען אוממעגליך צו ענטפֿערען.

— זעהט איהר, האָט באַנעצקי ווײַטער געזאָגט, דאָס אַלײן רופֿט שוין אַרויס אַ חשד.

— נײן, איך בין דערין נישט שולדיג, עפּעס אַ געהײמנישפֿולע האַנד האָט מיך אַרומגענומען מיט איהרע בעצען און יעדעס מאָל ווען איך בין שוין געווען ענטשלאָסען וועגען מײַן פֿערדאַכט צו מעלדען אין דער פּאָליצײַ, האָב איך בעקומען אַ טעלעפֿאָנישע וואַרנונג, און איך זאָל זיך נישט מישען אין פֿרעמדע ענינים. אין געגענפֿאַל רזיקיר איך מיט מײַן לעבען, אין דעם מאָמענט האָב איך געמוזט מײַן בעשלוס צוריקציהען.

באַנעצקי האָט געגלויבט אויף גאַנצע הונדערט פּראָצענט, געגלויבט אין דעם וואָס דאָבּזשינסקי האָט געזאָגט, אָבער אַזוי ווי די אויספֿאָרשונגס-פּראָטאָקאָלען האָבען פֿערלאַנגט האָט ער גע מוזט קלאָר זײַן אין יעדען פּרט און נישט איבערלאָזען קײן שום בלויז. און דעריבער האָט ער ווײַטער געפֿרעגט:

— ווי מיר ווײסען פֿון די אינפֿאָרמאַציעס, וועלכע מיר האָבען וועגען אײַך געזאַמעלט זענט איהר געווען באַהעפֿטעט בעציהונגען מיט דער פֿרוי פֿון ערמאָרדעטען ווײַס. — מיט דער פֿרוי ביוטאַ.

לעאָן איז געוואָרען רויט און אָנגעצינדען. די אַלע פֿראַגען זענען געקומען פֿאַר איהם אַזוי אומגעריכט אַז ער האָט זיך אַפֿילו נישט בעוויזען צו אָריענטירען צוליב וואָס זײ ווערען געשטעלט, ער האָט זיך אָבער נישט געטראָט אָפּשטעלען, ער האָט גלײַך געענטפֿערט:

— יאָ, האָט ער שטיל געזאָגט.

— און זענט איהר נאָך געווען מיט איהר אין אַזעלכע בעציהונגען ווען ווײַס האָט געלעבט?

— אמת, האָט לעאָן ווײַטער אויפֿריכטיג געענטפֿערט.

— און דאָס וואַרפֿט אַ חשד אַז איהר האָט אײַער קענט האָבען אַ געוויסען אינטערעס אין דעם פֿערשווינדען פֿון ווײַסען, מיר שטעלען נאָך נישט פֿעסט קײן פֿאַקטען אָבער אויפֿקלערען מוזען מיר אַלץ, אָהן שום טונקעלע און פֿינסטערע פּונקטען.

— איהר זענט מיך חושד אַז איך האָב געבראַכט צו דער ערמאָרדונג פֿון ווײַסען.

— נײן, איך האָב אײַך שוין געזאָגט, אַז איך בין אײַך נאָך אין גאָרנישט חושד, אָבער אַן'אויפֿקלערונג מוזען מיר האָבען דאָס איז אונזער פֿליכט און אײַער אויפֿגאַבע מוז זײַן צו אָפּוואַשען פֿון זיך דעם חשד.

— איך קען אײַך אויף אײַער פֿראַגע קײן שום קאָנקרעטען ענטפֿער נישט געבען. נאָר אײַך פֿערזיכערען און שווערען אַז איך האָב קײן שום אַהנונג נישט אין דער גאַנצער געשיכטע. איך ווײס פֿון גאָרנישט צו זאָגען.

— און אפשר ווײסט איהר דעם עפּעס די פֿרוי ביוטאַ?

— איך קען שווערען דערויף, אַז אויך זי ווײס דערפֿון נישט, זי איז גאָט די נשמה שולדיג, אמת, זי האָט קײנמאָל נישט געליבט איהר מאַן, זײער צוזאַמענלעבען איז די גאַנצע צײַט געווען אַ שרעקליכעס, צוליב דער שולד פֿון ווײַסען און נישט פֿון ביוטאַן, אָבער די גאַנצע צײַט ווען ער האָט געלעבט האָט ביוטאַ פֿאַר איהר מאַן אַפֿילו נישט אַרויסגעוויזען אַפֿילו די קלענסטע דאָזע פֿון שנאה, אָדער פֿעראַכטונג, קײנער האָט אַפֿילו נישט געקענט אין דרויסען בעמערקען דאָס פֿײַער וואָס האָט געברענט אין דער דאָזיגער משפּחה. וועגען מאָרד פֿון ווײַסען האָט זי זיך דערוואוסט ערשט באַכדעם ווי מ'האָט זי טעלעפֿאָניש אַרויסגערופֿען קיין וואַרשאַ. ס'איז אויסגעשלאָסען אַז ביוטאַ זאָל האָבען עפּעס אַ שײַכות צו דעם דאָזיגען שרעקליכען פֿערברעכען. דער בלויער גע דאַנק וועגען דעם איז אַ מאָראַדיגער.

— דאָס אַלץ קען זײַן, אַלץ איז מעגליך, אַלץ איז צו גלײבען, פֿערשטעהט זיך, אַז נישט איך און נישט ביוטאַן קען עפּעס געשעהען בײַ ס'וועלען נישט פֿעסטגעשטעלט ווערען קײן פֿאַקטען, גלאַט אין דער וועלט אַרײַן רעדען מיר נישט.

באַנעצקי האָט פֿערענדיגט דעם פֿערהער פֿון לעאָנען מיט פֿאָלגענדע וואָרנונג:

— דערווײַל האָב איך אײַך מעהר נישט צו פֿרעגען, איהר קענט געהן. אָבער איך וואָרן אײַך, אַז אויב איהר וועט זיך דערוויסען די מינדעסטע נײַעס אין דער דאָזיגער פֿערשאָלטענער געשיכטע, אויב אימיצער וועט אײַך ווײַטער דראָהען זאָלט איהר וועגען דעם גלײַך מיר צו וויסען געבען קיין וואַרשאַ...

אין דעם אויגענבליק האָט זיך אָנגערופֿען דער טעלעפֿאָן אין קאַבינעט, וואו באַנעצקי האָט געפֿיהרט דעם פֿערהער.

(פֿאָרטזעצונג קומט)

העכסטער געריכט בעשטעטיגט דעם אורטייל איבער די פיהרער פון „צענטראלעוו"

ווארשא, 7 (טעלעפאניש)

פרייטאג האלב 5 א זייגער פארנאכט האט דאס העכסטע געריכט פערעפענטליכט דעם אורטייל אין בריסקער פראצעס.

די קאסאציע פון אלע פערמשפטע איז בע־ווארען אפגעווארפען; דער אורטייל פון אפעלאציע־געריכט ווערט אזוי ארום בעשטעטיגט.

ס'ווערען פערמשפט: בארליצקי—צו $2^1/_2$ יאהר טורמע; טשאלקאש — 3 יאהר; דיבוא — 3 יאהר; ליבערמאן — $2^1/_2$ יאהר; מאסטעק — 3 יאהר; באגינסקי — 2 יאהר; קערניק—$2^1/_2$ יאהר; וויטאס—$1^1/_2$ יאהר; פוטעק — 3 יאהר.

אלע „בריסקער" פערלירען זייערע בירגער־רעכט און די דעפוטאטען פון צוישען זיי—די סיים־מאנדאטען. אויסער דעם פערלירען 3 (דר. ליבער־מאן, דר. קיערניק און פראפ. פראגער) די רעכט צו פראקטיצירען אין דער אדוואקאטור אויף 5 יאהר. וויטאס פערלירט זיינע ארדערן, דערונטער דעם ארדער פון „ווייסען אדלער". דאס איז די העכסטע אויסצייכנונג אין פוילען, ביז איצט האבען זי בעקומען אין פוילען נישט מעהר, ווי א צענד־ליג מענשען (מארשאל פילסודסקי, פרעזידענט מאשטשיצקי, וויטאס, גראבסקי, דמאווסקי, קארדי־נאל קאקאווסקי א. ד. גל.) אויך באגינסקי און לי־בערמאן פערלירען זייערע ארדערן.

די אויספיהרונג פון אורטייל קאן קומען יעדע מינוט. ווי נאר דער פראקוראר פון קרייז־געריכט וועט דערהאלטען דעם אורטייל, האט ער רעכט צו מעלדען דער פאליציי און דער תפיסה־מאכט איינצוזעצען די פערמשפטע אין תפיסה.

די געריכטס־קאסטען (בערך 100 טויזענד זל.) האט די געריכט־מאכט רעכט איינצומאהנען אפילו ביי איינעם פון די אנגעקלאגטע, אויב ער פער־מעגליך איז גראד פערמעגליכער פון אנדערע.

אורטייל אין פראצעס וועגען ערמארדען דעפ. האלובקא

2 אנגעקלאגטע פערמשפט אויף 10 יאהר תפיסה, איינער — 6 יאהר

סאמבאר, 7 (ספ. טעל.)

די געשוואוירענע ריכטער האבען פערנע־דיגט זייער בעראטונג און ארויסגעקומען פון זייער בעראטונגס צימער. דאן זענען אוועק אויף א בע־ראטונג די ריכטער. נאך 3 שעה פערברענגען אין זייער צימער, זענען זיי ארויסגעקומען און פאר־זיצער וואגדראוויטש האט איבערגעלייענט פאלגענ־דיגען אורטייל:

בעראנאווסקי און בוגי ווערען פערמשפט צו 10 יאהר תפיסה און צו פערלירען זייער בירגער־רעכט.

מאטיקא ווערט פערמשפט צו 6 יאהר תפיסה און פערלירען די בירגער־רעכט.

די ערשטע 2 זענען פערמשפט געווארען נישט נאר פאר מיטהעלפען אויספיהרען דעם מארד איבער האלוווקאן, נאר אויך פאר מלוכה־פעראט.

בעראנאווסקי'ס פערטיידיגער האט גלייך געמאלדען א קאסאציע.

דייטשע רעגירונג אפגעווארפען די ענטוואפנונגס־פארשלאגען פון ענגלאנד, פראנקרייך און אמעריקא

לאנדאן, 7 (ספ. טעל.)

דער דייטשער שארזש־דע־אפער אין ענגלאנד ביסמארק האט איבערגעגעבען דעם ענגלישען אויסערן־מיניסטער אג'אפזאג פון דער דייטשער רעגירונג אויף די פראנצויזיש־ענגליש אמעריקאנישע ענטוואפנונגס פארשלאגען, דער דאזיגער אפזאג האט געמאכט דעם ערגסטען איינדרוק.

דער ענגלישער אויסערן מיניסטער סיימאן, וועלכער האט געזאלט ארויספאהרען קיין גענף, כדי ווייטער צו אונטערהאנדלען מיט נויראטן, האט זיין רייזע אפגעלעגט.

פון ליידען ביז געזונד

הורה

Togal

טאגאל ווירקט שנעל ביי:

מיגרענע, נעווראלגיע און פערקיהלונגען	פאדאגרע גריפע	רעהמאטישע היטאגען הייטאגען און ריי...ען אין די גלידער

טאגאל שטילט די וועהטאגען און ברענגט א פערלייכטערונג. נישט ארויסרו־פענדיג קיין שום זייטיגע נעגאטיווע איינפלוס אויפ'ן הארץ און מאגען.

שוין העכער 15 יאהר ווערען מיט ערפאלג אנגעווענדעט ביי די דא־זיגע קראנקהייטען די טאבלעט־קעס טאגאל. טויזענדער ליידענדע זענען געזונד געווארען דורך דער הילף פון טאגאל.

טאגאל האלט אויף דאס זאמ־לען זיך פון די זויער־קוואסען און בעקעמפט דעריבער פולשטענדיג די דאזיגע קראנקהייטען.

פרובט און איבערצייגט זיך נאך היינט. קויפט תיכף אין דער נאהענטסטער אפטייק טאגאל. מ'דארף אבער נוט אכטונג געבען אויף דער אונבעריהרטער אריגינאל־פאקונג. פרייז — 2 זל. רעג. נומער 1864.

פערפיהרט א פראצעס געגען 7 מיטגלידער פון „ברית הבריונים"

די איבריגע 7 מיטגלידער זענען בעפרייט פון דער בעשולדיגונג

ירושלים, 7 (יט"א טעלעגראפיש)

די לאנגדויערענדע אויספארשונג געגען די 14 רעוויזיאניסטען, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין געהערען צו דער געהיימער טעראר־ארגאניזאציע „ברית הבריונים" — איז פערענדיגט געווארען.

געגען 7 אנגעקלאגטע, האט דאס געריכט צוליב מאנגעל אין בעווייזען, אפגעשטעלט די אויספארשונג. געגען די אנדערע 7 ווערט פער־פיהרט א פראצעס.

די שענסטע און עלעגאנטסטע הערן־היטע

אינלענדישע און אויסלענדישע—

צום איצטיגען הערבסט־ און ווינטער־סעזאן פון די נייעסטע פארבען און פאסאנען צו פערקלענערטע פרייזען, בעקומט מען נאר אין דער בעוואוסטער פירמע פון

WOLF BELCHATOWSKI

לאדז, פיעטריקאווער 12 טעל. 216-59

בעמערקונג: צום איצטיגען הערבסט־ און ווינטער־סעזאן בעזיץ איך א רייכען אויסוואהל פון זעמטליכע פעלץ־ווארען צו די ביליגסטע פרייזען. קומט און איבערצייגט אייך!

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעל. 21-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען־קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון ... ביז 7.30 אוונט.

כירורגישער קאבינעט

Dra med.

M. Kantor

איז געווארען איבערגעטראגען אויף זשעלאנא 5

טעל. 112-22

נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו. רעטשניצע־פרייזען.

Dr. med. M.

Eliasberg

כירורג

צוריקגעקעהרט

פיעטריקאווער 80, טעל. 117-87.

רעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

Dr. med.

F. ROSAŁOWSKI

choroby kobiece i akuszerja

przeprowadził się na ul.

Piotrkowską 161 telefon 215-75.

przyjmuje od 5-7 popoł.

Dr. med.

J. GAJST

האט זיך איבערצויגען אויף זגערזשער 40, טעל. 119-45

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס־קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 6—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע רעטשניצע־פרייז!

צאהן־ארצט

טאנדאווסקא

גלובנא 51

(רוג קילינסקיעגא), טעל. 174-93

נעהמט אן צו רעטשניצע־פרייזען פון 9 פריה ביז 8 אוו. זונטאג פון 10—12 בייטאג.

רענטגען - פאטאגראפיעס סאליקס־בעלייכטונג. קינסטליכע ציינער.

צאהן־ארצט

St. Gelberg

זאוואדזקא 14, טעל. 108-33

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 10—2 און פון 4—7 א"ו.

די קאנצעלאריע פון געשוואוירענעם איבערזעצער אין פראנצויזיש, דייטש און רוסישע שפראכען

Mgr. Zofja Beylin

געפינט זיך אויף פיעטריקאווער 89

טעל. 145-03

4907 פראנט צווייטער שטאק.

Dr. med.

E. Reicher

ספעצ. פאר מענער־שוועכע, און סעקסועלע בעראטונג

פאלודניאווא 28, טעל. 201-93

נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 5—8. זונטאג און פייערטאג פון 9—1.

Poradnia

WENEROLOGICZNA

הויט און ווענערישע קראנקהייטען

זאוואדזקא 1

טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוונט, זונטאג און חגאות פון 9—2 מיטאג.

א וויזיט 3 זל.

פון 11—5 נאכט. נעמט אן א פ ...דאקטאר.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפילים, טריפער און הויט־קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9—1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

וויכטיג פאר דאמען

נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע־מאכט די עלטעסטע

היטע

אויף גאנץ ניי און אויך נייע היטען צו 3.50

געדענקט די אדרעס

„TOLA"

23 Zawadzka 23

II wejście parter.

וויכטיג נייעס

פאר לאנגעקליידעטע בעפעלקערונג!

איהר דארפט שוין נישט טראגען קיין טאנדייט־מלבושים דען איך דער געוועזענער געשעפטס־אנפיהרער פון דער בעוואוסטער פירמע ח. מענדראווסקי האב צוליב זיין אפרייזע נאך ארץ־ישראל ערעפענט א געשעפט פון

יודישע לאנגע מלבושים

מיט גוטע בעשטעלטע ארבייט און גאראנטירטע צופרי־דענהייט אויך פאר נישט טייערע פרייזען ווי מאנדייטער איך בעזיץ שטענדיג אויף לאגער אלערליי יודישע מלבושים אויך גאנצע אויסשטאטונג פאר חתנים. — אויף פערלאנג ווערט אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה. געדענקט די אדרעס:

אביגדור ווארטסקי, לאדז

פולנאצנא 5 אין הויף. סאלידע בעדינונג

וויכטיג פאר עלע געגנט בעקליידעטע! אין מיין געשעפט ווערט אויסגעפערטיגט מלבושים לויט די נייעסטע פאסאנען.

„לינת הצדק"

לאדז, ציגעל־גאס 17

דער פיזיקאליש טעראפישער קאבינעט

איז טעטיג טעגליך פון 11—1 און פון 4—6 אוונט און געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר־ספעציא־ליסט, קווארץ־לאמפען, דיאטערמיע, סאלוקס, עלעקטרישע בעדער. ערמעסיגטע פרייזען.

5270

Dr.

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראזי־קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

KORESPONDENT ANGIELSKIEGO

na samodzielnem stanowisku w większej spółce akcyjnej przyjmie pracę w godzinach wieczorowych. Oferty sub „pierwszorzędny do administracji pisma. —

Dr. med.

N. ROSEN

צאהן־כירורג

ANDRZEJA 7 טעל. 216-57.

צוריקגעקעהרט.

נאך נישט אלע ווייסן, אז דאס קירזשנער־אטעליער פון ה' י. שווארצמאן

21 פיעטרקאווער 21

פראנט 1-ער שטאק

נעמט אן אלערליי קירזשנער און שניידער־ארבייטען פון אייגענע און אנפערטרויטע סחורות, אויך אלער־ליי קירזשנער־רעפעראטורען צו קאנקורענץ־פרייזען.

!! רעעלע בעהאנדלונג !!

פינקטליכע אויספירונג

בעמ.: צוליב רעקלאמע מאכען מיר די ג' קונדשאפט א הנחה אויף 2 מאנאטען. צו יעדען דעמען־פוטער־פאלטען גיבען מיר צו א מופע פולשטענדיג אומזיסט.

קומט און איבערצייגט זיך!

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 8 אקטאבער 1933

די פעלקער זענען מיטשולדיג

אינטערנאציאנאלע לעזונג פון יודישע פראבלעם

אין פעלקער־בונד, ווי ס'זעהט אויס, ווערט שוין צייטיג די פראגע, צו פארנעמען זיך מיט'ן ענין פון די דייטשע פליטים. די האלענדישע רעזאָ־לוציע מכוח דעם בעגעגנט אפילו דעם הסכם פון דער דייטשער דעלעגאציע און מ'שמועסט שוין אפילו וועגען דער קאנדידאטור פונ'ם געוועזענעם אמעריקאנער פרעזידענט הובער אויפ'ן אמט פון פעלקערבונד־קאמיסאר פאר די דייטשע פליטים.

יודען וועלען, פארשטייט זיך, בעגריסען די דאזיגע אונטערנעהמונג, ווייל לויט אלע ביז־איצטי־גע סימנים, זענען מיר נישט בכוח, אליין צו העלפען אונזערע פליטים. מיר פארמאגען פשוט נישט די ריזיגע סומעס, וואס זענען דערצו נויטיג, און אלץ, וואס מיר האבען ביז איצט געטון, זעהט אויס, ווי א קליינינקער טראפען געגען דער גרויס פון דער אויפגאבע.

חוץ דעם איז קלאר, אז די פעלקער זענען מיט־שולדיג, צוזאמען מיט'ן באנדיט היטלער, אין דער יודישער קאטאסטראפע; וואלט זיך צווישען אלע פעלקער אויף דער וועלט אויפגעהויבען א קאלאָ־סאלע פראטעסט־דעמאנסטראציע געגען היטלער'ן און וואלטען אויך די רעגירונגען אונטערגעהאלטען די שטימונג, נישט בעהאלטענדיג זיך הינטער'ן היפאָ־קריטישען דעק־מאנטעל פון דייטשלאנדס פאליטי־שער אומבאהערקייט, — דאמאלס וואלט מען אין צוויי וואכען געקענט אפשטעלען די כליה־בע־וועגונג אין דייטשלאנד געגען די יודען. און אויב זיי האבען עס נישט געטון, אויב זיי האבען זיך אויס־געדרייט פון זייער מענשליכען חוב, מיט'ן תירוץ, אז מ'טאר זיך נישט מישען אין די אינערליכע ענינים פון א צווייטער מדינה, פארדינען זיי די זעלביגע שטראף, ווי דער, וואס בעהאלט א פאר־ברעכער.

און אויב די פעלקער וועלען מיט וואס ס'איז העלפען די פליטים פון דייטשלאנד, וואס האבען זיך געראטעוועט פון היטלער'ס שווערד, וועלען זיי דערמיט בלויז אין א קליינער מאס פארדעקען זייער גרויסען חטא.

דערביי קענען מיר זיך נישט בעפרייען פונ'ם איינדרוק, אז מיט'ן ארויסרוקען הובער'ס קאנדידא־טור איז מען אויסען פונקט דאסזעלביגע, ווי ווען מ'קלויבט א גביר פאר א פארזיצער פון א צדקה־חברה; דערמיט האפט מען איהם צו בעוועגען, צו געבען זיין ערשטע און גרעסטע נדבה, אז הובער וועט זיין קאמיסאר פאר די פליטים, מיינט מען, וועט ער אפשר דארפען זיך פיהלען אזוי פיל גע־שמייכלט, אז ער וועט אויך פרובען פארנעמען מיטלען, מ'זאל א גרויסען טייל פון די פליטים אריינלאזען אין זיין לאנד... און אויך דערפאר זענען מיר דאנקבאר.

אבער אויב דער פעלקער־בונד זאל שוין יא נעמען אין זיין האנט די לעזונג פון א פראבלעם, אין וועלכער יודען זענען אמייסטענס פעראינטערעס־סירט, וואלט דאס פראבלעם געדארפט פערטיפערען.

מ'דארף זיך פארשטעלען, אז שוין די שאפונג פון אזא מין אמט אליין וועט דאס פראבלעם פער־טיפערן און פערברייטערן, ווייל ווי באלד די פליטים וועלען האבען א בעסטערען אויסגאנג, וועט פער־גרעסערט ווערען די אויס־וואנדער־בעוועגונג סיי מצד זיי אליין און סיי מצד די ארויסשטויסענדיגע פאק־טארען. און וואו איז די גאראנטיע, אז די דאזיגע בע־וועגונג וועט זיך אפשטעלען ביי די דייטשע גרענ־ניצען, אז ס'וועלען זיך נישט בעהעפטען צו איהר אויך א סך אנדערע יודען פון פערשידענע לענ־דער, וואס זענען שוין לאנג ראוי צו זיין פליטים?..

דערפאר האט דער פעלקער־בונד געדארפט זיך פארנעמען מיט דעם יודישען פראבלעם אין זיין גאנצער ברייט: ווי אזוי זאל דאס 17־מיליאָ־ניגע יודישע פאלק איינגעארדענט ווערען, אז עס זאל שוין מעהר קיינמאל און אין ערגעץ נישט קענען זיך איבערחזרן די שענדליכע דערשייזונג, ווי אין דייטשלאנד.

ס'איז א טעות צו מיינען, אז דאס פראבלעם איז בכלל, מצד עצמה, א צו שווערער. דא האנ־דעלט זיך דאך נישט וועגען אריבערפלאנצען 17 מיליאן יודען אין א נייער טעריטאריע. דאס איז דאך בכלל נישט נויטיג פאר'ן גרויסען טייל יודען! ס'האנדעלט זיך בלויז וועגען דעם, וואס יודען בכלל ראטעווען זיך דורך עטליכע מיטלען און אופנים, האבען אבער אליין נישט דעם כוח די דאזיגע מיטלען זיך צו פערשאפען.

דער ערשטער פון די מיטלען איז פאליטישע גאראנטיען פון אלע לענדער פון דער וועלט, וואו נאך יודען געפונען זיך, אז ס'זאל אומעטום געהיט ווערען דער פרינציפ פון מענשליכער גלייכקייט און יודען זאלען נישט ליידען צוליב זייער ראסע, שבטיע און אמונה.

מ'זאגט דאמאלס: „דאס איז דאך דער אלף און דער תיו פון אלע פאדערונגען; אויב יודען וועלען באמת זיין גלייך פאר'ן געזעץ, וועט מען דאך פערשפארען די ראטעווען!" איז אבער די מעשה, וואס געזעץ איז בלויז דער רעגולאטאר פון לעבען און נישט דאס לעבען אליין און דער אויסער־ליכער צוואנג קען קיינמאל נישט פערבייטען די אייגענע סענטימענטען און סימפאטיעס און גע־פיהלען פון נאטירליכער נאהענטקייט. ביי אלע יו־רידישע און פאליטישע גלייכקייטען, וועלען יודען נאך אלץ זיין א בעזונדער פראבלעם.

און דאמאלס ראטעווען זיך יודען דורך אי־ בערליטער ארגאניזאציע, דורך מאראלישער און מא־טעריעלער אחדות, דורך יודישע קאאפעראציע, קרע־דיט, סאציאלער פערזארגונג, פילאנטראפיע, פאלי־טישע רעפרעזענטאנץ. דאס אלץ מוז ארגאניזירט ווערען אין דער גאנצער וועלט אויפ'ן וועלטליכ־סטען און פראגרעסיווסטען אופן — מיט דער ברכה און פראקטישער אונטערשטיצונג פונ'ם פעל־קערבונד.

און אויף וויפיל ס'איז ריכטיג די פראזע פון „איבעריגע" יודען, קומט אין בעטראכט די אויס־וואנדערונג, קודם כל קיין ארץ ישראל. די דאזיגע גרויסע בעוועגונג פארנעמט אין אונזער לעבען א בעזונדער חשבון ארט. פאר איהר איז אבער, ווי מיר זעהען, ווייניג די עפענטליך־רעכטליכע זיכערקייט, נאר זי מוז האבען די פראקטישע אונ־טערשטיצונג פון דער גאנצער וועלט.

די יודישע עמיגראציע גייט אבער אויך אין אנדערע ריכטונגען. דאס קומט דערפון, ווייל ראשית קען א"י, ביי דער בעסטער קאניונקטור, נישט בע־פרידיגען דעם גאנצען עמיגראציע־הונגער און שנית זענען שוין פערהאן געוויסע פעדים, וואס ציהען זיך פון די יודישע אלטע ישובים אין די פערשידענ־סטע געגענטען פון אלע קאנטינענטען. אויך דאס מוז גערעגולירט און אונטערשטיצט.

און דאס אלץ פיהרט צום געדאנק, אז יודען מוזען האבען זייער אייגענעם וועלט־קאנגרעס.

אט האבען יודישע אינסטיטוציעס צוגעגרייט א מעמאראנדום צום פעלקער־בונד, וואס וועט ווע־רען אונטערגעשריבען דורך עטליכע בערימטע יודישע רעפרעזענטאטיווע אנשטאלטען, בתוכם אויך די ציוניסטישע ארגאניזאציע. וואו נעמען די דאזיגע ארגאניזאציע" זייער אויטאריטעט, צו רעדען אינ'ם נאמען פונ'ם כלל ישראל? וואו האבען מיר די זיכערקייט, אז די אויסגעדריקטע אינ'ם מעמאראנדום פאסטולאטען זענען שוין די גענוגענדיגע און בע־פרידיגענדיגע? און צי קענען מיר אליין נישט פאר־שטיין, אז אויב צום פעלקער־בונד וואלטען זיך געווענדעט לעגיטימע ארגאניזאציעס, וואס זייער דור־ערהאפטער אויטאריטעט קען דורך קיינעם נישט אפגעפרעגט ווערען, וואלט די ווירקונג געווען א סך שטארקער?

ס'איז שוין מעהר קיין ספק נישט, אז דאס יודישע פראבלעם איז שוין אצינד פולשטענדיג צייטיג געווארען; און אז פארנעמען זיך מיט איהר — אין דער פולער ברייט — דארפען נישט בלויז יודען אליין, נאר טאקע דער בונד פון די פעלקער.

און וואס גיכער, אלץ בעסער.

פ. ס.

דער אטענטאט אויף דאלפוס'ן

דער נייער טעראר־אקט פון די היטלעראווצעס

דער רעוואָלווער־אטענטאט אויפן עסטרייכי־שען קאנצלער דאלפוס איז איינער פון די עפיזא־דען אין דעם דראמאטישען קאמף, וועלכען עס פיהרט דאס קליינע עסטרייך געגען די נאציאנאל־סאציאליסטישע כוואליעס, וואס זענען גרייט דאס לאנד צו פערפלייצען.

דאלפוס שטייט אין צענטער פון דאזיגען קאמף און עס איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואס טאקע מיט זיין פערזענליכקייט איז פערבונ־דען דער אויסגאנג פון שטרייט.

נאר וואס איז דאלפוס ארויסגעטראטען אין גענף און האט בעקומען דעם בעווייז, אז אלע מלוכות, סיי די קליינע, סיי די גרויסע שאצען הויך דעם מוטיגען קאמף, וואס עסטרייך פיהרט פאר איהר זעלבסטשטענדיגקייט און לאזט זיך נישט אפשרעקען פון די נאצים.

ווען דאלפוס איז צוריקגעקומען קיין ווין, האט ער מיט צופרידענהייט געקאנט קאנסטאטי־רען, אז אין גענף איז ער אויפגענומען געווארען מיט אזא בעגייסטערונג ווי נאך קיין שום מלוכה־מאן פאר איהם, אז די מאראלישע אונטערשטיצונג פון דער וועלט איז פאר עסטרייך געזיכערט אין קאמף פאר דער זעלבסטשטענדיגקייט.

דאלפוס'ס מעטאדען רופען נישט אומעטום און שטענדיג ארויס בעגייסטערונג. ער מאכט נישט קיין גרויסע צערעמאניעס מיט די פרינציפען פון ריינער דעמאקראטיע. ער לאזט אין גאנג געגען די נאצים די מעטאדען, וועלכע זיי אליין בענוצען געגען זייערע געגנער. דאס קאנצענטרירט נאך מעהר דעם מיטגעפיהל און דעם האס ארום דער פיגור פון קליינעם און מוטיגען קאנצלער.

נאך אין ערשטען פעריאד פון נאציאנאל־סאציאליסטישען אנגריף אין עסטרייך, וועלכער ווערט אנגעפיהרט פון בערלין, זענען אין דער קליינער דונאי־רעפובליק אויסגעפיהרט געווארען א ריי פאליטישע אטענטאטען און טעראריסטישע אקטען. ווי עס האבען בעוויזען די פראצעסען גע־גען די שולדיגע אין טעראר, זענען זיי אלע אויס־געפיהרט געווארען דורך די נאצים, וועלכע האבען געוואלט דורך טעראר ארויסרופען א מהומה אין לאנד, אריינברענגען א צורודערונג אין די[ן] רייען פון דער רעגירונג און אזוי ארום לייכטער מאכען פאר דער היטלעריסטישער בעוועגונג צו פערנעה־מען דאס לאנד אין איהרע הענד.

די פרובען זענען ביז איצט נישט געלונגען. דאלפוס האט זיך נישט דערשראקען און האט אויף טעראר געענטפערט מיט רעפרעסיעס און ענערגישע אדמיניסטראטיווע מיטלען.

צי איז דער אטענטאט אויף דאלפוס'ן גע־ווען בלויז א נקמה־אקט פון בעליידיגטען „פרייטער דערטיל" אדער ער האט ערפילט דעם פלאן פון די נאציאנאל־סאציאליסטישע פיהרער — וועגען דעם קאן נישט זיין קיין ספק, ווען מען ווייסט די מע־טאדען, מיט וועלכע עס בענוצען זיך די היטלע־ראווצעס אין דייטשלאנד און אויך אויסער די גרע־ניצען פון דריטען רייך.

דער פאקט, וואס דער אטענטאט איז אויס־געפיהרט געווארען איבער דער פערזענליכקייט, וואס שטייט אין צענטער פון קאמף געגען היטלע־ריזם אין עסטרייך, זאגט עדות, אז דאס איז נישט קיין פערזענליכע נקמה, אז מיר האבען דא צו טון מיט אנ'אקט פון טעראר, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען לויט'ן בעפעהל פון דער צענטראלע אין בערלין.

ס'איז שווער צו זאגען, וואס עס וואלט געווען, ווען דאלפוס ווערט בעזייטיגט פון דער פאליטישער ארענע. אבער עס איז קלאהר, אז דער קאמף געגען די היטלעראווצעס וואלט אפגעשוואכט געווארען, אז די געשאפענע מהומה וואלט פער־שטארקט זייערע שאנסען, און דערצו האבען זיי טאקע געשטרעבט.

אבער איצט, ווען דער אטענטאט איז נישט געלונגען, וועט די פאזיציע פון עסטרייכישען דיקטאטאר פערפעסטיגט ווערען און זיין קאמף געגען דער נאציאנאל־סאציאליסטישער איבערקעה־רעניש וועט קאנען געפיהרט ווערען אהן קיין שום ריקזיכט. דער אטענטאט וועט פערשטארקען דעם פרעסטיזש פון דאלפוס'ן אין אינערליכען קאמף, בפרט ווייל נאך די ערפאלגען אין זשענעווע איז ער געקרעפטיגט געווארען אויך פון דרויסען.

גארדע וואו דעז' אלעמאן — היט אייך פאר די דייטשען

אינטערעסאנטע מיינונגען אין אנ'אנקעטע פון א פויליש־ליטעראריש בלאט

דאס פוילישע ליטעראַרישע וואכענבלאט „וויאדאמאשטשי ליטעראצקיע" פיהרט איצט דורך אנ'אינטערעסאנטע אנקעטע צווישען די פוילישע שריפטשטעלער וועגען זייער בעציהונג צו סאָ־וויעט־רוסלאנד. דאס בלאט האט די שרייבער גע־שטעלט דריי פראגען: וועגען זייער שטעלונג צו דער סאוויעטישער ליטעראטור, צום סאוויעטישען עקספערימענט פון בויען דעם סאציאליזם און וועגען דער בעציהונג צווישען פוילען און די סאָ־וויעטען. אין דער אנקעטע האבען דערווייל שוין גענומען דאס ווארט אייניגע אנגעזעהענע פוילישע שריפטשטעלער, וועלכע האבען אויף א פערשידענ־ארטיגען אופן אויסגעדריקט זייער בעציהונג צו די דריי פראגען, וואס זענען זיי געשטעלט געווא־רען דורך דער רעדאקציע. צו די אינטערעסאנטע מיינונגען, וואס זענען ארויסגעזאגט געווארען, גע־הערט די מיינונג פון בעקאנטען פוילישען דיכ־טער (אונזער בן עיר) יוליאן טובים. טובים איז א פערעהרער פון דער רוסישער ליטעראטור, ער אליין האט ארויסגעגעבען אייניגע פרעכטיגע אי־בערזעצונגען פון רוסישע דיכטער אין פויליש, ער רעדט דעריבער מיט בעגייסטערונג אויך וועגען דער סאוויעטישער ליטעראטור, אין וועלכער ער זעהט א דירעקטע פארטזעצונג פון דער גרויסער רוסישער ליטעראטור בכלל, פון טאלסטאי'ן, דאסטאיעווסקי'ן, פושקינען א.א.וו.

וועגען עקספערימענט פון בויען דעם סאָ־ציאליזם האט זיך טובים אפגעזאגט אויסצודריקען זיין מיינונג.

כדי וועגען דעם עפעס צו זאגען, האט ער־קלערט דער דיכטער, וואלט איך געדארפט פער־ברענגען אין רוסלאנד איניגע יאהר: דאס ערשטע יאהר אלס קינד, דאס צווייטע יאהר אלס פויער, דאס דריטע אלס ארבייטער, דאס פערטע אלס בורזשואזער אינטעליגענט און דאס פינפטע אלס רום. אלע טוריסטישע איינדריקען זענען גארנישט ווערט. ווידער די בעשרייבונגען פרא און קאנטרא קאנען אין בעסטען פאל דינען בלויז אלס מאטע־ריאל פאר פראפאגאנדע. דער אמת ליגט נישט אין די אקטועלע פאקטען, נאר אין פונקט, אין וועל־כען עס קומען זיך צונויף די שטראהלען, וואס גיסען זיך פון די פאקטען.

וועגען דער בעציהונג צווישען פוילען און די סאוויעטען האט טובים געזאגט:

איך וויל גלויבען, אז רוסלאנד וויל זיך נישט דערנעהנטערען צו אונז אויף אזא אופן, ווי דאס איז געווען אמאל. אדער אהן דער געהע־ריגער אכטונג צו די גרענעצען פון אונזער מלוכה. איך ווייס דאגעגען אויף זיכער, אז דער צווייטער שכן אונזערער, א מעגאלאמאן, וועלכער האלט אייביג אין איין בייזערען זיך, ווארפט נישט אוועק דעם געדאנק וועגען פערכאפען און אקופירען די פאליאקען און די סלאוועו, ווייל אזעלכע איז גע־ווען פון שטענדיג אן זיין פאליטיק. דערפאר האלט איך, אז די פויליש־רוסישע דערנעהנטערונג די מיליטערישע און ווירטשאפטליכע איז דער געבאט פון היינטיגען טאג. אויב איך זאל זיין איינגאנצען אויפריכטיג: א דערנעהנטערונג מיט יעדען רוסלאנד, ווי דער געגענגעוויכט צו יעטוועי־דען דייטשלאנד, אפילו מיט דעם מאנארכיסטישען רוסלאנד געגען דעם ליבעראלסטען, דעמאקראַ־טישסטען דייטשלאנד, וואס זאל זיך באדען אין קאמוניזם און סאציאליזם. דאס געפיהל לגבי דעם מערבדיגען שכן דאטירט זיך ביי מיר נישט פון א האלב יאהר, דאס הייסט נישט פון דער צייט, ווען זער תער היטלער איז געקומען צו דער מאכט, ווייל אויף אזא גערמאנאפאביע איז ביים היינטיגען טאג נישט שווער פאר א סנאבס. אויב איך א מענש, וועלכער איז נאך קיין פערציג יאהר נישט אלט, קען רעדען וועגען עפעס אלטעס, דאן בין איך אנ'אלטער גערמאנאפאב, א פערביסענער, און ריקזיכטסלאזער, פאר וועלכען עטליכע קאלאָ־סען פון דער דייטשער וויסענשאפט און ליטעראַ־טור האבען נישט פערשטעלט די אמת'ע געשטאלט פון דאזיגען האלב־ווילדען פאלק. עס איז שוין די העכסטע צייט ארויפצוווארפען אט דעם אלטען אויסגעוועפטען בליק, אז רוסלאנד איז בארבאריש און דייטשלאנד איז קולטורעל. נישט די מאכט־לענע טראקטאטען, מאשינען, „ארדנונג" און די צאהל ארויסגעגעבענע ביכער גיבען דעם בעגריף וועגען דער אמת'ער קולטור פון א פאלק, נאר דאס געפיהל פון ליבע, פון בארימהערציגקייט פון הכנעהדיגקייט לגבי העכערע איבערמענשליכע ענט־שיידענדע ווערטער. אט דער גייסט לעבט דווקא אין רוסישען פאלק און עס וועט איהם נישט אויס־ברענען דער קאמוניסטישער היסטארישער מאטער־יאליזם. די אימפונג פון סאציאליזם האט אין רוסישען ארגאניזם ארויסגערופען א שטארקען פי־בער, וועלכער הויבט אן צו פאלען. ווען דער קראנקער וועט דערגיין צו א נארמאלער טעמפע־ראטור, קאנען זיך אין איהם דערוועקען גייסטיגע כוחות, וועגען וועלכע דעם מערב האט זיך אפילו נישט געחלומ'ט.

איך גלויב אין דער גרויסער צוקונפט און אין דער נאהער פריינדשאפט פון ביידע פעלקער, וועלכע זענען ביידע אריינגעטראטען אין א נייעם עטאפ פון זייער געשיכטע. גארדע וואו דעז' אלעמאן (היט אייך פאר די דייטשען).

לייזער מענדעל גראָסבאַרט נ"ע

, עהערנבכטען פאַרטאָג איז געשטאָרבען און צו קבורה געקומען אין לאָדז דער אין די ברייטע שיכטען פון דער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג גוט בעקאַנטער לייזער מענדעל גראָסבאַרד, וויצע־פּרעזעס פון היגען פערמיטלער־פערבאַנד (פּיעטרקאָווער 69).

דער געשטאָרבענער איז געווען א בעל מעלות טובות און אַ זעהר טיכטיגער געזעלשאַפטליכער טוער, וועלכער האָט פיל מיה און ענערגיע געווידמעט דער אַרבייט לטובת הכלל.

דערמיט האָט ער זיך פערשאַפט אַ סך פריינד און איז געווען זעהר באַליבט אין זיינע קרייזען.

כבוד זיין אָנדענקען.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

זונטאָג, ד. 8 אָקטאָבער 1933

9 צייט־סיגנאַל, 9,05 גימנאַסטיק, 9,20 גראַמאָפאָן, 9,35 ידיעות, 9,40 גראַמאָפאָן, 9,52 הויז־ווירטשאַפט, 10,05 גאָטעסדינסט, 11.45 רעליגיעזע מוזיק 11,57 צייט־סיגנאַל, 12,10 קאָמוניקאַט, 12,15 מוזיק, פריהמאָרגען, 2 פעליעטאָן, 2,20 לידער־קאָנצערט, 3 רעפעראַט, 3,25 פאָלקס־מוזיק, 4 פּראָגראַם פאַר קינדער, 4,30 גראַמאָפאָן, 4,45 ליטעראַרישע פערטעלשעה, 5 שמועסען פאַר פרויען, 5,15 טראַנסמיסיע פון לעמבערג, 6 אויריציע, 6,40 געזאַנג־רעטשיטאַל. 7,05 ספּאָרט פון לאָדז, 7.10 פערשידענעס, 7,30 פּראָגראַם פאַר יוגענד, 7,50 ידיעות, 8 מוזיק, 9 רעפעראַט, 10,15 ספּאָרט־ידיעות פון די פּוילישע ראַדיאָ־סטאַציעס, 10,25 מוזיק, 11 קאָמוניקאַטן, 11,05 טאַנץ־מוזיק.

* * *

פון אויסלאַנד

12 ווין — סימפ. קאָנצערט, 3,10 הילווערסום — קאָנצערט, 7,05 מינכען — אָפּערע „פּאַיאַצי", 7,30 פּראָג — אָפּערע" 8,30 מיילאַנד — אָפּערע, 10,05 לאָנדאָן — סימפ. קאָנצערט.

פון די פּוילישע טעאַטערן

פּ ו י ל י ש ט ע א ט ע ר, שרודמיעסקאַ 15 היינט, זונטאָג 4 נמ. „פּראָטעסילאַס און לאַאָדאַמיאַ" און „די ריכטער" פון וויספּיאַנסקי. אין אָוונד: „דיקטאַטאָר".

„ר ע ק ס" היינט 5, 7,30 און 10 אָוונד אַ גרויסע רעוויע מיטן אַנטייל פון דער וואַרשאַווער אַרטיסטין וואַווא און מוזיק־קוואַרטעט מיט בעריהמטען ליסאָווסקי בראָש א.נ. „וואַרשאַ בעגריסט אייך".

„שיר־השירים" איז קינאָ־טעאַטער „קאַסינאָ"

היינט און פאָלגענדע טעג, ווערט געגעבען אין קינאָ־טעאַטער „קאַסינאָ" דאָס גרויסע מייסטערווערק „שיר השירים" מיט די גרויסע און בעניאַלע קינסטלערין מאַרלענאַ דיטריך אין דער הויפּט־ראָלע.

פון קינאָ־טעאַטער „לירא"

אין קינאָ־טעאַטער „לירא" ווערט דעמאָנסטרירט מיט גרויס ערפאָלג דאָס דאָפּעלטע פּראָגראַם 1 „קויהלעי־שאַכט נומ. 28, ll „שאַנכאַי עקספּרעס". פון 9,30 אָוונד ווערט טעגליך דעמאָנסטרירט ספּעציעל פאַר דערוואַקסענע צום ערשטען מאָל אין לאָדז דער סעקסועלער פילם א.נ. „סודות־פולע טאָג־בוך פון אַרצט".

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי	— — —	79 50
3 פּראָצענטיגע בוראָוולאַנע	—	38.25
4 „ דאָלאַרובקאַ	—	48.88
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)		51.50
8 „ וואַרשאָווער פאַנד־בריף		44.13
8 „ לאָדזער	. .	41.00
ענגלישער פונט	— — —	27.63
דאָלאַר — אָפּיצ. 5.86, נישט אָפּיצ.	—	5.76
גאָלד־דאָלאַר	— — —	9.00
גאָלד־רובל	— — —	4.70
דייטשער מאַרק	— — —	2.10

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל־גאַס 19, טעל. 125-17
נעהמט אָן פון 1—2 בייטאָג און פון 4—7 נאָכמ.

Dr. med.
Z.Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אוירען, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייטען
וואוינט יעצט
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 11—1 און פון 2—3 נאָכמ.

די מאָדערנסטע און בעסטע
מענער הימען
אין אַלע פאַרבען
צו קאָנקורענץ־פּרייזען
בעקומט מען נאָר ביי

אָפּגעשטעלטע טעטיגקייט איז א פאָסט־אַמט

(2) אָנהויבענדיג פון מאָנטאָג דעם 9 ד. ח. וועט אָפּגעשטעלט ווערען די טעטיגקייט אין דעם פאָסט־אַמט אויף דער סטאַציע לאָדז—פאַבריטשנע.

דער אַמט וועט ווידער אָנהויבען צו פונקציאָנירען דעם 12 ד. ח.

די הפסקה ווערט געמאַכט צוליב רעמאָנט.

א געהאָנגענער אין וואַלד

(2) פערבייגעהענדע אַרבייטער פון לאָדזער אומגעגענד, האָבען נעכטען אָנגעטראָפען אין קאַראָלעווער וואַלד אויף אַ מענספּערזאָן, וואָס איז געהאָנגען אויף א בוים.

יעדע הילף האָט זיך אַרויסגעוויזען פאַר צו שפּעט. צוליב דעם, וואָס ביים געהאָנגענעם האָט מען נישט געפינען קיין שום דאָקומענטען, איז דערווייל נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען ווער דאָס איז.

איינטאָגיגער אויספלוג קיין וואַרשאַ

אויפ'ן קומענדיגען דינסטאָג, דעם 10 ד. ח. אָרגאַניזירט דער היגער „וואַגאָן לי קוק" אַנ'איינטאָגיגען אויספלוג קיין וואַרשאַ.

אָפּפאָהר פון לאָדז אין די פריהמאָרגען שעה'ן, צוריקקום אין די אָוונד שעה'ן.

בילעטען צום פּרייז פון 12 זל. אויף הין און צוריק, צו בעקומען אין „וואַגאָן לי קוק" פּיעטריקאָווער 64, ביז מאָרגען האַלב 2 בייטאָג.

אויספלוג קיין וואַרשאַ אויפ'ן פוסבאָל־מעטש פּוילען— טשעכאָסלאָוואַקיי

קומענדיגען זונטאָג קומט פאָר אַנ'אויספלוג קיין וואַרשאַ אויפ'ן פוסבאָל מעטש פּוילען—טשעכאָסלאָוואַקיי. דער מעטש האָט אַרויסגערופען א געוואַלדיגען אינטערעס אין די ספּאָרט קרייזען. ס'איז דערפאַר פערשטענדליך דאָס מאַסענווייזע פערשרייבען זיך אויף דעם אויספלוג. ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז די ליסטע פון די אַנטיילנעמער אין אויספלוג, ווערט געשלאָסען שוין מיט וואָך, דערפאַר איז געוואונשען וואָס פריהער זיך צו פערשרייבען אויפ'ן אויספלוג.

דער פּרייז פון א בילעט אין ביידע זייטען צוזאַמען מיט א פרייען איינגאַנג אויפ'ן מעטש איז 10 זל. ביים איינשרייבען זיך קען מען איינצאָהלען א העלפט.

איינשרייבונגען נאָכט אָן דער לאָדזער „וואַגאָן לי קוק" פּיעטריקאָווער 64, פון 9 פריה ביז האַלב 2 בייטאָג און פון 3 ביז 8 אָוונד.

די אָפּערעטע איז רבינ'ס הויף

מיט חנה לערנער און דוד זיידערמאַן

די פּרעמיערע פון דער אָפּערעטע אין רבינ'ס הויף מיט חנה לערנער און דוד זיידערמאַן צוזאַמען און נאַדיאַ קאַרעני, איז אַדורך מיט דערפאָלג. דער עולם וועלכער האָט מאַסענווייז בעזוכט יום טוב האָט די פאָרשטעלונג גוט אויפגענומען, היינט זונטאַג אָוונט ווערט ווידערהאָלט די אָפּערעטע „אין רבינ'ס הויף".

וואָס איז דאָס „ליליפּוט"?

א פּראָשעק'ל אין אַ קליין בייטעלע, ווי וויכטיג איז עס אָבער פאַר יעדער בעל־הבית'טע. „ליליפּוט" פערלייכטערט די אַרבייט אין דער קיך, אַ דאַנק דעם באַק פּראָשעק „ליליפּוט" קען מען שנעל און אָהן שוועריגקייטען בעקען דאָס בעסטע געבעקס ביי זיך אין שטוב. מען קען אויך צוברייטען פון די פּראָשקעס „ליליפּוט" געשמאַקע פּודינגעס, גאַלערטקעס, זופּען א. ז. וו. „ליליפּוט" איז איינע פון די גרעסטע אמת־אינלענדישע פירמעס, איהרע אויסאַרבייטונגען זענען גאַראַנטירט און אַלע דאַרפען נוצען, איבערהויפּט ביי דער יעצטיגער צייט, די פּראָשקעס פון דער פירמע „ליליפּוט".

די עלעגאַנטסטע מענער"
היטען
בעקומט איהר נור
אין הויפּט־געשעפט
— פון —
B. Klajnbaum
31 Piotrkowska 31
מעסיגע פּרייזען!
סאָלידע בעדינונג!

עלעגאַנטסטע
ספּאָרט־היטלעך
שטענדיג אויף לאַגער.

נייער יודישער פאָלקס־שול־בנין

איבערגענומען פון דער שטאָטישער מאַכט

פערגאַנגענעם מיטוואָך, האָט די שול־מאַכט איבערגענומען דעם נייעם בנין פון א יודישער פאָלקס־שול אויף ציגעל־גאַס 63, וועלכער איז אין משך פון 3 חדשים אויסגעפערטיגט געוואָרען פון היגען בוי־אונטערנעהמער ה' אברהם שטיינשניידער.

צום איבערנעהמען דעם שול־בנין זענען געקומען דעלעגאַציעס פון דער שטאָט־פערוואַלטונג שול־מאַכט, בוי אָפּטיילונג און דער שול לייטער ה' מיכאל גינזבורג.

דער נייער בנין מאַכט א זעהר גוטען איינדרוק. די שולע בעשטעהט פון א 3 שטאָקיג הויז, אין וועלכער ס'געפינט זיך א גרויסער זאַל אויף גימנאַסטישע איבונגען, 13 זאַלען אויף די לימודים א צימער פאַר די לעהרער, עס זאַל, גאַרדעראָבע, אַרבייטס צימער א. ד. גל. די זאַלען האָבען פיל ליכט און רוים.

אין דעם נייעם שול בנין געהען אריין די יודישע פאָלקס שולען, וועלכע האָבען זיך ביז איצט געפונען אויף פּאָלודניאָווא 28 און 40 און קילינסקיעגאָ 15.

פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע

אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' מאַרכעוו איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון ציוניסטישען קאָמיטעט.

צוליב דער אָבוועזענהייט פונ'ם פאָרזיצענדען דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט, וועלכער איז געווען אַ דעלעגאַט צום קאָנגרעס, ווערט בעשלאָסען די בעריכט פערזאַמלונג פון קאָנגרעס אָפּצולייגען ביז ער וועט צוריקקומען פון אויסלאַנד.

אין נאָמען פון סעקרעטאַריאַט רעפערירט ה' שפּירא די לויפענדע ענינים. ער גיט איבער אַ בעריכט וועגען פערלויף פונ'ם היי־יאָהריגען קרן־היסוד קאַמפּאַניע וועלכער איז אַדורכגעגאַנגען מיט אַ פערהעלטניסמעסיג גוטען ערפאָלג, נישט קוקענדיג אויף דעם הערשענדען קריזיס. אויך די זאַמלונגען פאַר'ן קרן קימת זענען אַדורך מיט ערפאָלג און די רעזולטאַטען זענען אַפילו איבערגעשטיגען דאָס פערגאַנגענע יאָהר. אויך די עליה קיין ארץ ישראל פון אונזער שטאָט איז שטאַרק געשטיגען. אין משך פון יאָהר זענען דורכ'ן היגען פּאַלעסטינאַאַמט געפאָהרען קיין ארץ ישראל איבער 600 פערזאָן (אויך אַרויספאָדערונגען פון קרובים, טוריסטען, קאַפּיטאַליסטען, אויף סערטיפיקאַטען — אויסער חלוצים א. א. וו.) און טויזענדער מענשען האָבען בעקומען אינפאָרמאַציעס וועגען די עליה מעגליכקייטען קיין ארץ ישראל.

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן בעריכט איבער דער שליסט דער ציוניסטישער קאָמיטעט צו פערברייטערן די אַרבייט אויף דעם געביט, אָנצוהויבען באַלד די סיסטעמאַטישע פאָרלעזונגען פון דער קולטור טעטיגקייט פון דער אָרגאַניזאַציע, בעפעלקערונגס־אוניווערזיטעטס און צו בעניצען און פערברייטערן די העברעאישע אָוונט־קורסען פון דער אָרגאַניזאַציע. גלייכצייטיג ווערט בעשלאָסען אין פערשטענדיגונג מיט דער געזעלשאַפט „תרבות" כאָר צוברייטען אַ פּלאַן אויף צופּערסאָנאַליטעטליכען דאָס פּראָגראַם און איינפיהרען אַנ'איינהייטליכע שיטה אויף אַלע עקזיסטירענדע העברעאישע אָוונט קורסען אין אונזער שטאָט.

דערויף ווערט אַרומגערעדט די טעטיגקייט פון די אָפּטיילונגען פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין ראַיאָן פון אַלטשטאָט („אגודת ציון"), אין ראַיאָן פון גייערס מאַרק („בני ציון") און פון

די יוגענד און חלוצישע גרופּירונגען ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

עס ווערען נאָך בעהאַנדעלט בודזשעט און פינאַנץ פראַגען פון דער אָרגאַניזאַציע. צולעצט בעשטימט דער קאָמיטעט צו קאָנטאַקטיש די מיטטיילונג וועגען דער בעפאָרשטעהענדער אַקציע לטובת דעם „קרן אָרלאָזאָראָוו" און דערמיט ווערט די זיצונג געשלאָסען.

אַנ'אויסטערלישער פאַל

אַ קריסטוס־דענקמאַל דער'הרג'עט אַנ'אַרבייטער

(2 אינ'ם דאָרף זלאָטניקי, קאַלישער קרייז, האָט מען געהאַלטען אין אויפשטעלען אויף אַ צאָקאָל אַ גרויסע קריסטוס־פיגור, אויסגעהאַקט פון שטיין.

אַ סברא, אַז די פיגור איז נישט גוט געווען צוגעפעסטיגט צום צאָקאָל, וואָרום זי איז פלוצים אַרונטערגעפאַלען און דער'הרג'עט אויף טויט דעם אַרבייטער סטאַניסלאַוו זשאַבטשינסקי.

דערביי איז דער אומגליקליכער אַרבייטער מורא'דיג צושעדיגט געוואָרען.

אויסשטעלונג פון יעקב מאַנטשניק

אין לאָקאַל אויף אַל. קאָשטשושקי 21 איז געעפענט געוואָרען די אויסשטעלונג פון יונגען און טאַלאַנטפולען מאָהלער יעקב מאַנטשניק, וועלכער איז נישט לאַנג געקומען פון פּאַריז, ווי ער דאָט פערבראַכט איניגע יאָהר. די אויסשטעלונג ווערט זעהר שטאַרק בעזוכט און בלייבט נאָך אָפען בלויז ביז דעם 15 אָקטאָבער צוליב דעם אָפּפאָהרען פון קינסטלער צוריק נאָך פּאַריז.

קלאנג-קינא
CAPITOL

היינט פרעזענטירעז מיר צום ערשטעז מאל אין לאדז!

גרעסטער פון אלע צייטען, פילם מיט סענטימענטען און ליבע, רעזשי פון LEWIS SEILER פראדוקציע: COLUMBIA PICTURES

„דאס ליד פון הארץ"

צום גרויסע דראמע ווי דאס מענשליכע הארץ. אין בילד ווערט מייסטערהאפט געזונגען **דאס יודישע ליד „ראזשינקעס מיט מאנדלען"** לויט גאלדפאדען.

די הויפטראלען קרעאירען מייסטערהאפט: דער קליינער Dickie Moore די פרעכטיגע Betty Graham ווי אויך דער אומפארגלייכליכער Aleksander Carr

אנהויב אין געוועהנליכע טעג 4.30, שבת און זונטאג 12.30 בייטאג. — פאספארטוס און פרייקארטען א חוץ אמטליכע זענען אונגילטיג.

געבעטע שטיהל, קאזעטקעס
טאפטשאנעס, פאטעל-בעטעז, מאטראצען א. א.
ערשטקלאסיגע ארבייט
בעקומט מען אויף לאגער און אויף בעשטעלונג ביי
א. בזשעזשינסקי
שענקעוויטשע 52 רוג נאווראט
פראנט-געוועלב
ערשטקלאסיגע אויספערטיגונג. צוגענגליכע פרייזן.

טיכטיגע אגענטען
פאר לאדז און דער גאנצער וואיעוואדזטווע ווערען געזוכט צו פערקויפען זעהר גאנגבארע ארטיקלען פון דער ווארשאווער פאבריק
Dr. Alexander Szwarc i Ska
אין אלע שפייז- און פרוכט-געוועלבער, אפטייקען און אפטייק-סקלאדען, צוקערניעס, קאנדיטאריי־ען, רעסטאראנען א. ז. וו. זיך צו ווענדען יעדען טאג פון 11–9 פריה און פון 2—4 מיטאג צום פארטרעטער:
Izak Brzezinski, Łódź,
ul. Piotrkowska 236, tel. 236-46.
קויציע געוואונשען.

WOLE
איז א קראנקהייט פון טארטשיקאווע גרוטשאל, וואס פון שנעל ווערען געהיילט, ווייל אין געגענטייל ווערט די טעטיגקייט פון דעם גרוטשאל פערהארטעוועט און עס הויבען זיך אן אפט צו בעווייזען זעהר וויכטיגע קאמפליקאציעס. די מעדיצין האט קאנסטאטירט, אז דאס יאדאטע זאלץ ווירקט זעהר ערפאלגרייך ביי פערשידענע וואלעס. פאר א סך קראנקע ווירקט בעדייטענד די טעטיגקייט פון אונזער
היימישע קוראציע
ווי אויך דאס שנעלע, אונשעדליכע בעזייטיגונג פון ווייטען. ווער עס ליידעט אויף וואלעס, געשוואלענע האלז, פערגרעסערונג פון טארטשיק-גרוטשאל, מיז פערלאנגען אונזער בראשורקע, וואס מיר שיקען אומזיסט
געבצליך אומזיסט
עס איז גענוג צו שיקען א קארטעל אויף'ן אדרעס:
Pannonia Apotheke
Budapest 72
Postfach 83. Abt. P. 148.

הבדלות
וויכטיג פאר בתי תפלות און מוכרי ספרים!
מיר בעזיצען א גרויסען אויסוואהל פון הבדלות אין פערשידענע גרויסען צו ביליגע פרייזען.
ביטע זיך צו איבערצייגען!
Firma „ŚWIECA"
Sp. z ogr. odp.
18 POMORSKA 18

נעזונט איז אנ'אוצר
Primeros PREZERWATYWY
איז די גאראנטיע פארן געזונט

וואקסמאל שירמס פון
און שפאציר-שטעקענס
ס. פייגענבוים
לאדז, נארוטאוויטשא 19
גמפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאנקורענץ-פרייזען.
נעהמט אן אלערליי רעפאראטורען פון שירמס און שטעקענס.

MECHANICZNA SZLIFIERNIA
Narzędzi Fryzjerskich, Rzeźniczych i Krawieckich
E. HAU, Łódź
ul. Sienkiewicza 3/5, tel. 248-86
נעהמט אן צו שלייפען פריזיער-, שניידער- און פליישער-מכשירים, פ׳הרט אויך אויס זעמטליכע רעפאראטורען, וואס האבן א שייכות מיט דעם פאך. אוימוויימען פעסלען. קאנקורענץ-פרייזען.
אנגאהם-שטעלען: לאגעווניצקא 68, לוטאמירסקא 13 (אויטאבוס-סטאציע), קילינסקיעגא 128, נארוואנסקא 51, וואולטשאנסקא 232 (אויטאבוס-סטאציע), פיעטריקאווער 309 (גמערם מארק)

Zakład Wyrobów Ortopedycznych i Bandaży
Z. KOWALSKI, Łódź
Piotrkowska 62, tel. 243-93.
דער ארטאפעדישער אנשטאלט ווערט אנגעפיהרט דורך מיר זעלבסט. ס'ווערען אויסגעפיהרט בראך-באנדאזשען, בויך-באסען אויף זעמטליכע נאך-אפעראציאנס-ליידען, גיפעל, פראטעזען, אפאראטען און גארסעטען אויף פערקרימונגען, איינלאגען אויף פלאטפוס א. ז. וו.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען פאר אויסקורירונג פון פערשלעפטע ברוכען.
בעמערקונג: דער אנשטאלט איז פערזעהען מיט זעמטליכע ספארט-ארטיקלען.

קאמיסיאנס-לאגער
פון פערשידען מאדערן
מעבעל
נייעס און געניצטע בעקומט איהר צו די ביליגסטע פרייזען נור ביי
א. ווייצמאן
שענקעוויטשא 6.
בעמ.: איך קויף אויך פערשידען גע-ניצטע מעבעל, דיוואנעס, נייה-מאשינען, שרייב-מאשינען, פעלצען א.ז.וו. 4800

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פער-גיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אראפ אין דעם פיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבט. ספעציעלע גוטענע הייל-באנדאזשען בעוואוטינע: וויכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייטונגען ספעציעלע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.
אמפאנגס טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אווענט.
איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.
דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אוים מיין דאנקבארקייט דעם גוטען ספעציאליסט ד"ר י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) פאר'ן ארויסדרעהען מיך פון א שווערער ברוך-קראנקהייט. דער ה' ד"ר י. ראפאפארט האט נישט געשטעלט קיין ארבייט, בעת מ'האט מיר געבראכט א געפאהר און האט מיך דערפיהרט צו א נארמאלען געזונטען צושטאנד. היינט נאך 3 וואכען טראגען זיין באנדאזש פיהל איך מיך פולשטענדיג געזונד.
Dresler Arwil, Łódź, Wschodnia 4/11, front.

קריינע אנאנסען
1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פריוע פאסטענס
ס'ווערען געזוכט נייהערס צו עקס-פארט=הויזען (צווערגלס) פון זאפארט ביי זגאיסקי פאמארסקא 25. 5441

Potrzebne panienki i uczenice pracujące na drutach (pulowery) Sienkiewicza 52, m. 39. 5442

עס ווערט געזוכט א רעפערזירקע, ווי אויך א נייהערין צו סוועטערס ביי ניימאן, פולנאצנא 10, 2. הויף, אין קעלער

א שטריקער צו אנ'8-ער ווערט געזוכט ווי אויך א יונגעל, וואס קען אביסעל ארבייטען. מיכאלאוויטש, ווסכאדניא 50.

א קוואליפיצירטע אבערלאק-נייהער (רין) ווערט געזוכט אנדזשיא 13, וויגדעראוויטש. 5453

א ריכטעוועער און א נייהער, ווי אויך א לערן-יונגעל קענען זיך מעלדען קאנסטאנטינער 33 (11. ליסטאפאד), פראנט, 3. שטאק, ביים קאמאשען-שטעפער.

ראקאלען
א גרויס צימער ביי אנ'אנשטענדיגער פאמיליע איז אפצוגעבען צום וואוינען פאר 5 שול-פריילינס, וועלכע בעזוכען די מיטעל-שולען. שריפטליכע אפערטען אונטער "5" אין אדמיניסטר. 5452

א מלעטשארניע, א געוועלב און א שטוב און א קוך שעהן איינגעריכטעט אין צענטרום שטאט קאנסטאנטינער 8 איז איבערצוגעבען צוליב אפרייזע. צו ערפאהרען אויפ'ן ארט. 5445

א שטוב צו ארבייטען קען בעקומען א פאכמאן, ווסכאדניא 4 שולץ. 5456

Mieszkania 1, 2, 3 i 4-o pokojowe do wynajęcia Południowa 28 o 4 pp. i 9 w. 5448

פערשידענעס
איך זוך א שותף מיט א קאפיטאל פון 1000 ביז 2 טויזענד זל., וועלכער איז געקומען פון דייטשלאנד. דאס געשעפט איז א זיכערעס, מיט גאראנטירטע פערדינסט. צו ערפאהרען פאלודניאווא 40 וו. 45.

ס'איז פערלוירען געווארען א וועקסעל אויף 100 זל. אויסשטעלער שאפירא, ארדרע בערגער, צאהלבאר 33 7/X. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאר אונגילטיג. אפצוגעבען צו פוקס, וואלבארסקא 19.

איך קויף אלערהאנד פארטי=ווארען. צושריפטען אין אדמיניסטראציע אונטער "M. K." 5439

2 גאנץ נייע לייכטע האלצבעטען ביליג צו פערקויפען Piotrkowska 112 m. 6 p. ofic. I p. 5439

Opatowski Moszek, Solna 6 zagubił kwit kaucyjny, wydany przez Elektrowni Łódzkiej. 5438

איך זוך א שותף צו אנ'ערשטקלאסיג איינגעפיהרט געשעפט אין בעסטען צענטרום פון דער שטאט מיט א קאפיטאל פון 8000 ביז 10,000 זל. אפערטען אין אדמ. אונטער "K." 5456

איך זוך א ראשעל-מאשין, צוועגטועל 2 מאשינען 20-ער צו נעהמען אויף פאכט. אפערטען אין אדמ. אונטער "K. 100".

MOTORY elektryczne nowe i używane okazyjnie. Najtańsze źródło. Naprawa, przewijanie motorów, toczenie panewek, wyrób rozruszników, kolektorów. Instalacje elektryczne inż. Reicher, Południowa 28, tel. 21-000.

כירורגישער קאבינעט
Dr. med.
J. Szreiber
געפינט זיך יעצט אויף
Narutowicza 9 tel. 122-95
אפעראציעס, אבארטונקעס, הילט ושילאקעס א.א.וו.
נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אווענט לעטשניצע-פרייזען.

אי בר אוריין הוא יאי
(מנחות נ"ג)
אין אלע רעכטס-ענינים ווי: פאדאטקאווע, סאנדאווע, וואיסקאווע, פר. אקטען פון: שותפות, ליקווידאציע, דזשירושאווע, קויף און פערקויף א. ז. וו. אינפארמירט, רעדאגירט און ערלעדיגט לויט'ן אויסגאבע רעכטסק.
י. ה. בוזין, לאדז,
3 אגראדאווא 3
טעל. 191-48
(עקזיסטירט זינט 1910)
כ'פיהר אדורך געזעצמעסיג שידוכים-גירושין און בעשעפטיג זיך אין בורות, טוט'ן בעסטען ערפאלג.
פ.ס. פאר שטענדיגע קליענטען אלע ארט אינפארמאציעס (טעלעפאניש) בחנם.

צו פערדינגען א גארטען
מיט א געוועלב פאר אנ'אגראדניק, אויך א פלאץ מיט א קאנטאר און א לאדאווניע. טעלעפאן, א גרויסע וואג פון זעקס טאן. זענד קילא אויף קויהלען, האלץ, קאלך, שטיינער, נאהענט פון דער באן אויף זאגיניקאווא 41, אויף זעהר גוטע בעדינגונגען. צו ערפאהרען אויפן ארט. 5426

Dr. med.
Z. Datyner
אורלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6.–8 אוו.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט פרייטאג און ערב-יו"ט — 24 גר. אין דער וואך שפאלטען
אין טעקסט — 40 . . . 60 . . . 4
נאכ'ן טעקסט — 12 . . . 18 . . .
נעקראלאגען — 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט, שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.
אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא — 1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצואהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טער מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.